


DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XI. ročník ● 11/2018

O strachu



O B S A H

Pieseň pútnikov 4
POKÁNIE
J. Calvo Aquilar

Rozhovor 5
KOMUNITNÉ
ŠTÚDIUM BIBLIE
S. Stébel/B. Piatko

Téma 12
O STRACHU
J. Camara, J. Komrska

Zdravý zbor 21
DISCIPLÍNA
Ján Henžel

Úvaha 22
HRIECH
P. Bomba

Misia 24
P. Kuruc, J. Dohnal,
L. Slobodová

Úvahy z trolejbusu 28
HRANICE A MÚRY
Tomáš Komrska

Na margo dní 30
CESTA ŽIVOTOM
Miroslav Kocúr

RELAX 31



J. Camara: Vesmír v pohári

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné
PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:
IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2018

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko,
Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,
e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 16. 11. 2018 **Tlač:** Express tlač

Prvá a druhá strana obálky: Eurodenik.cz: Strach

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

ZÁKLAD NAŠEJ SKUTOČNEJ SLOBODY.

Tieto dni sú naplnené slovami o slobode, ktorú sme získali pred 100 rokmi, viackrát stratili a naposledy opäť získali v novembrových dňoch pred takmer tridsiatimi rokmi. Posledné roky oslavujeme 17. november ako deň boja za slobodu a demokraciu. Práve vo vedomí toho, že boj za slobodu nikdy nekončí, je dôležité si pripomínať zápas o slobodu, ľudí, ktorí kvôli nej obetovali svoje životy. Súčasťou tohto zápasu je aj hľadanie toho, čo je skutočná sloboda a ako ju reálne uplatniť vo svojom osobnom živote aj v živote spoločnosti. Naša vnútorná sloboda je základom tej spoločenskej, lebo môže pretrvať práve aj v časoch vonkajšej neslobody a je zdrojom jej obnovy.

Skutočná sloboda, boj o ňu a jej uskutočnenie a prežívanie je jednou z hlavných tém Božieho Slova. Boh nás stvoril na svoj obraz ako slobodných, dal nám slobodnú vôľu, a preto je v každom človeku zakódovaná túžba po skutočnej slobode. Boh nám nielen slobodu dáva, ale nám aj hovorí, ako môžeme svoju slobodu žiť.

Skutočná sloboda je bytostne spojená s pravdou a osobou Pána Ježiša Krista. Tri výroky, ktoré povedal, nám zjavujú jej základy.

Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí (Jn 8, 32). Každý človek v hĺbke svojho ja, svojho srdca, túži poznať skutočnú pravdu a túži byť skutočne, nielen fiktívne slobodný. Aby sme boli vyslobodení, je dôležité poznať pravdu. Každý z nás túži poznať skutočnú pravdu, ale nedokážeme to, lebo zisťujeme, že každý má tú svoju pravdu. Pilát, keď vypočúval Ježiša, kladie mu známu otázku: „Čo je pravda?“ Nečakal na odpoveď, lebo si myslel, že skutočná pravda neexistuje. Božie Slovo nám hovorí, že otázka nie je správne položená. Nezná „Čo je pravda?“, ale „Kto je pravda?“ Odpoveď na ňu nám dáva druhý výrok:

„Ježiš mu povedal: Ja som cesta i pravda i život“ (Jn 14, 6). Ježiš obracia naše chápanie pravdy z hlavy na nohy. Hovorí: Ja som pravda. Ja ako osoba, nie nejaká abstraktná myšlienka, nejaká idea, či nejaký názor.

Keď je pravda nejaká ideológia, myšlienka, či fakt, tak potom skutočne má každý tú svoju pravdu, lebo každý sa na skutočnosť pozerá zo svojho pohľadu a o tú svoju „pravdu“ sa potom dokážeme hádať, či kvôli nej aj zabíjať.

V dnešnej postfaktuálnej dobe, už ani zjavné fakty nie sú pravdou, lebo každý vyhlási za pravdu to, čo sa mu práve hodí, alebo páči. Preto je dôležité to, čo hovorí Ježiš, že ON ako osoba je Pravda s veľkým „P“. On je Boh, On je Stvoriteľ, On všetko vie, On tu žil na tejto zemi ako človek. Jedine On zosobňuje pravdu vo svojej objektivite a úplnosti. Jedine On zaručuje nemennosť a istotu pravdy, to že si ju nikto nemôže prispôsobiť ani kúpiť.

Ježiš ako Pravda, je zároveň aj Láska.

Ježiš nám hovorí pravdu o nás samých. Odhaľuje skutočnosť, že človek žije v otroctve hriechu, rôznych závislostí, že žije vo fiktívnej slobode. Odhaľuje nám pravdu nie preto, aby nás zdeptal a zničil, ale aby nás zachránil. On sám svojou obeťou prináša riešenie, prináša skutočnú slobodu, čo vyjadruje tretí výrok, ktorým končí svoj rozhovor so Židmi o slobode: **Keď vás teda Syn vyslobodí, budete skutočne slobodní.** (Jn 8, 36)

Všetci, každý človek, ty aj ja, túžime po skutočnej slobode. Každý z nás má na výber, či urobí kroky, splní podmienky, aby získal skutočnú slobodu v Ježišovi Kristovi, alebo ostane žiť v ilúzii svojej slobody, ale v realite otroctva hriechu. Skutočná sloboda existuje. Nie je to chiméra, je to realita zosobnená v Kristovi. Skutočná sloboda v Kristovi je živá realita, ktorú máš uplatňovať a žiť v každodennom živote a prinášať tým svedectvo ľuďom, ktorí ju ešte nezažili, aby ju aj oni našli.



JÁN SZÖLLÖS
(Podpredseda Rady Bratskej jednoty baptistov.)

„Skôr, ako sa človek rozhodne, čo má robiť, musí vedieť, čo nemá robiť“
(Mencius)

POKÁNIE

JOSÉ CALVO AQUILAR (Cirkev bratská, Žilina.)

José, pochádza zo Španielska, je vedúcim mládeže v CB Žilina. Okrem toho vedie mládežnícku komunitu re.focus, kde slúži slovom, vedie misijnú skupinu. Za 6 mesiacov sa naučil plynule slovensky, študuje na TCM (Vysoká škola teologická vo Viedni).

Pokánie?

Prvá pieseň pútnikov, prvý krok na našej ceste učeníctva, nezačína vôbec nádejne alebo pozitívne. *K Hospodínovi som volal v súžení* (Ž120, 1, SEB). Takto začína aj kresťanský život, lebo nežijeme v dokonalom svete, ani nemáme dokonalé životy. Niekedy máme úplne mylný pohľad na vec, myslíme si, že potrebujeme mať všetko vysporiadané, celý život pod kontrolou a žiť bezchybný život, aby sme mohli pristupovať k Bohu. Tento žalm nám však ukazuje opačné poradie: *K Hospodínovi som volal v súžení a On mi odpovedal*. Práve v súžení a v ťažkých časoch môžeme k Bohu volať a On je pripravený odpovedať.

Prvý krok v pútnickom živote je teda pokánie. Myslím si, že aj o pokání máme celkom iný obraz ako ten, o ktorom hovorí Biblia. Roky náboženstva (niekedy aj násilného náboženstva) podávali obraz o pokání ako o trestaní samého seba, aby človek uspokojil Boha, ale Biblia hovorí o pokání ako o niečom veľmi pozitívnom a dokonca príjemnom.

T'shuvah!

Slovo „pokánie“ je z biblického pôvodného slova „*t'shuvah*“. *T'shuvah!* je silné a veľmi energické slovo. *T'shuvah* znamená jednoducho „otočiť sa“. *T'shuvah* je, keď idem niekam a zrazu zistím, že som zle odbočil, a tak sa otočím a idem tam, kam som mal pôvodne ísť.

Keď niekam ideš autom, zle odbočíš a potom sa vrátiš tam, kam si chcel pôvodne ísť, nemusíš sa trestať. Nemusíš plakať, ani za to nejako platiť. Rovnaký princíp

platí v duchovnom živote. Keď v živote zle odbočíš, Boh od teba nečaká, aby si sa za to trestal, platiť krvou alebo podobne. On len jednoducho čaká, kým sa otočíš, aby si šiel tam, kam si pôvodne mal.

Zodpovednosť nás, vedúcich, je správne a čestne vyučovať *t'shuvah* ľuďom okolo nás. Svet okolo nás má porušený obraz o pokání kvôli tradícii cirkvi. Keď tomu budeme rozumieť a vyučovať to, prinesieme slobodu tým, ktorých vina zotročila.

Čo je pieseň pútnikov?

Piesne pútnikov tvorí 16 žalmov, ktoré Židia spievali, keď išli z iných miest do Jeruzalema. Všetci Židia mali ísť do Jeruzalema 3x za rok, na 3 sviatky, ale Jeruzalem bolo mesto na vrchu (754 m), takže to bola aj poriadna turistika. Niektorí ľudia museli cestovať do Jeruzalema veľa kilometrov, a potom na konci ešte šliapať na vrch, a preto sa nazvali „pútnikmi“. Časom Židia vytvorili piesne, ktoré spievali, keď cestovali do Jeruzalema. Tie sa nachádzajú v Biblii pomenované ako „Piesne pútnikov“ (Žalm 120–134).

Áno/Nie

Pri kresťanskom živote platí pravidlo, ktoré som nazval „**áno/nie**“. V živote musíme niektorým veciam hovoriť *nie*, aby sme mohli lepším veciam hovoriť *áno*. Keď chceš niečo dosiahnuť, musíš sa niečoho vzdať. Ak si chceš kúpiť niečo nové, budeš musieť na to š-



tríť, aby si šetril sa musíš na nejaký čas niečoho vzdať. Musíš mekáču povedať *nie*, aby si mohol povedať *áno* tomu, čo naozaj chceš.

Rovnaký princíp môžeme, a dokonca si myslím, že musíme, aplikovať do duchovného života. V tom spočíva aj *t'shuvah*, povedať hriechu *nie*, aby sme mohli povedať životu v Kristovi *áno*. Musíme niektorým zvykom, myšlienkam alebo slovám povedať *nie*, aby sme mohli mať lepšie a zdravšie zvyky, myšlienky a slová. Musíme falošnému a klamlivému životnému štýlu, o ktorom žalm hovorí, povedať *nie*, aby sme mohli mať Boží pohľad na život. A to musíme robiť každý jeden deň nášho života. Je to neustály proces, nikdy nebudeš v úplnosti „tam“, ale vždy môžeš rásť a približovať sa k tomu. A to je jediné, čo Boh chce. Aby si kráčal tam, kam chce On, tak ako pútnici kráčali do Jeruzalema.

Ako vedúci musíme byť prví, ktorí sú v tomto procese ponorení. Musíme neustále prichádzať k Bohu s pokáním, každý deň zomrieť samému sebe, aby sme mohli byť vzkriesení v Kristovi a mať jeho život, jeho plány, jeho túžby a jeho moc. Pokiaľ to nerobíme my, ako môžeme očakávať, že ľudia v našich mládežniach či zboroch budú? Musíme viesť ľudí k pokániu, ale nie k ľutovaniu sa a smútku, ale k rozhodnutiu. *Hospodínove skutky lásky neprestávajú, lebo Jeho milosrdenstvo sa nekončí; obnovujú sa každého rána*. (Plač, 3, 22–23, SEP), a tak môžeme každé ráno k nemu prichádzať, lebo jeho milosť sa obnovuje každým dňom a jeho láska neprestáva. ■

Cítim sa ako naturalizovaný Slovák, aj keď pochádzam z Moravy a roky už žijem v Čechách. No moje „dospelácke“ začiatky boli na Slovensku. Vyštudoval som Vysokú školu dopravnú v Žiline a po skončení som sa nevrátil domov, do veľkého zboru, z ktorého som pochádzal, lebo som cítil, že Pán Boh ma viac potrebuje v Žiline. (S. Stebel)



KOMUNITNÉ ŠTÚDIUM BIBLIE

Foto: BOHUSLAV PIATKO

Najskôr to bola len ponuka, predstaviť v Dialógu projekt Komunitné štúdium Biblie. No od Štefana Markuša som sa dozvedel, že Stanislav Stebel, terajší kazateľ Cirkvi bratskej v Liberci, má veľa spoločného aj so slovenskou časťou CB, a tak som sa rozhodol, že ho trochu pripomeniem pamätníkom a predstavím tým mladším. Jeho voľakedajšie pôsobenie na Slovensku, jeho životné skúsenosti zo slovenských a českých zborov, ale aj spomínaný projekt stoja za rozhovor. Stretli sme sa teda v trojici (Stanislav Stebel, Štefan Markuš a ja pod tichým „dozorom“ Stanislavovej manželky Jindřišky v modrom salóniku modlitebne Cirkvi bratskej na Cukrovej a začali sme pekne od začiatku – teda od Žiliny. Došť ma totiž prekvapilo, že tamojší zbor založil nekazateľ.

Ako k tomu došlo?

S. Stebel si zaspomínal: „Boli sme tam dve mladé rodiny – Mazurovci a my. Pôvodne sme sa chceli pridať k evanjelikom a stretávať sa niekde po bytoch. Treba si uvedomiť, že to bolo začiatkom 80-tych rokov, za hlbokoj, aj keď už trochu rozkolísanej,

vlády komunistov. Kazateľ František Ciesar nás však upozornil, akému nebezpečenstvu by sme sa vystavili, keby sme organizovali stretnutia veriacej mládeže v súkromných bytoch a vybavil nám oficiálne povolenie úradov na tieto stretnutia Cirkvi bratskej v našom panelákovom byte. Stalo sa, a tak vznikol v roku 1980 zárodok práce Cirkvi bratskej v Žiline a v roku 1982 sme slávnostne otvorili kazateľskú stanicu bratislavského zboru v dome na Halašovej, kde žilinský zbor sídli doteraz. Bolo to zo začiatku naozaj veľmi skromné – pár študentov, ku ktorým sa v nedeľu začali postupne pripájať aj ďalší ľudia z rôznych cirkví. Bez kazateľa, bez človeka z teologickým vzdelaním. Fungovali sme ako kazateľská stanica a ja som dostal povolenie na pomocnú duchovnú službu. Bez toho by to bol trestný čin. Aj tak sme sa nevyhli dozoru ŠTB. Pobožnosti sme mali veľmi jednoduché – prečítali sme si nejaký text z Biblie a diskutovali sme. (Takže – som celkom rád, že po rokoch sa stretávam s Dialógom...) Až o tri roky neskôr prišiel do Žiliny z Ústí nad Labem kazateľ na dôchodku Vlado Fajfr. V krátkom čase nás bolo vyše štyridsať. Dovtedy k nám kaza-

telia chodili raz za mesiac, niekedy aj redšie, a tak sme sa, my mladí, cvičili v kázani a výklade Božieho slova. Boli sme vo veľmi úzkom kontakte s mladými evanjelikmi – oni chodili na bohoslužby k nám, my k nim... A k tomu, že nekazateľ rozbehol zbor? Bol to výsledok veľkej túžby udržať a aj šíriť Božie slovo medzi študentmi, ktorí 5 rokov študovali v Žiline. Aby sa ich viera nestratila. Spomínam si na jednu prednášku tu sediaceho Števa Markuša, o stvorení sveta, na ktorú som pozval aj svojich spolupracovníkov z Výskumného ústavu dopravného, kde som už vtedy pracoval. Jeden z nich uveril v Pána Ježiša, a keď som ho po rokoch stretol povedal mi: „Prednáška bola zaujímavá, ale chytili ma tie vaše piesne“. Je veriaci, nikdy neodišiel od Boha. Z toho vidno, aká silne emocionálna atmosféra tam vládla...“

Stanislav Stebel získal teologické vzdelanie až niekedy v polovici 80-tych rokov, keď sa dostal do pracovnej i duchovnej krízy. Kazateľ Fajfr mal za manželku Američanku a sriedavo žili nejaký čas v Československu a nejaký čas v Amerike. A v čase, keď bol kazateľ Fajfr v Amerike, niesol Stanislav popri svojom civilnom zamestnaní aj plnú farchu kazateľa zboru. A to bolo veľa. Okrem toho, začal o sebe pochybovať, veď nemal teologické vzdelanie a dlhé obdobia viedol ako kazateľ naplno zbor. Po dohode s vedením CB sa dal na študijný kurz teológie, aj keď sa nechcel stať kazateľom z povolania. Mal len osobnú potrebu vzdelávať sa v teológii. No vtedajší predseda rady CB Jan Urban to pochopil tak, že sa chce stať kazateľom a privítal jeho snahu. V tom čase to Stanislav odmietal. Až po skončení kurzu, pol roka pred zamatovou revolúciou, mu na konferencii CB v Prešove povedal vtedajší predseda Rady CB v ČR Jaroslav Kubový, že inžinierov, lekárov a vedcov je dosť, ale kazateľov je málo a že v Čechách je veľa veľkých zborov bez kazateľov. „Asi dva mesiace sme sa s manželkou modlili, nech Pán Boh rozhodne o mojej budúcej ceste. Rozhodol a stal som sa kazateľom na plný úväzok. Krátko na to prišla revolúcia, a tak sa mi vlastne potvrdilo, že som sa rozhodol správne, lebo v čase prichádzajúcej slobody bolo naozaj veľa práce na poliach viery,“ spomína Stanislav Stebel.

Ako kazateľ pôsobil vo viacerých zboroch na Morave i v Čechách, v súčasnosti pôsobí ako kazateľ-dôchodca v Liberci, ale pozná aj pomery v slovenskej časti Cirkvi bratskej, kde dosť dlho pôsobil. Nedalo mi, a tak som ho poprosil o porovnanie života v cirkvi na Slovensku a v Česku.

„To, čo poviem, je môj veľmi súkromný názor. – Myslím si, že na Slovensku sú ľudia zbožnejší, že devastácia hodnôt Česko zasiahla vo väčšej miere ako Slovensko. To, ako všeobecný pohľad. Keď porovnám Cirkev bratskú, tak sa mi zdá, že na Slovensku sa kladie väčší dôraz na kvalitu kázni (spomeniem len Ľudovíta Fazekaša, Rastislava Betinu či Jána

Henžela). Cirkev pôsobí jednoliatejšie. V Česku Cirkev bratská privinula do svojho lona mnohé spoločenstvá, ktoré v 80-tych rokoch nemali šancu teologicky byť zahrnuté do Cirkvi bratskej. Mám na mysli niektoré veľmi charizmatické spoločenstvá. Vzniklo veľa samostatných zborov, ktoré dovtedy boli iba kazateľskými stanicami. Vedenie cirkvi využilo zákon platný v Čechách, podľa ktorého každý novovzniknutý zbor mal nárok na štátom plateného kazateľa. Štát nemohol povedať – nie. Do týchto zborov sa dostali mnohí vikári, cirkev radikálne početne narastala (dnes má CB v ČR 78 zborov oproti predchádzajúcim asi 30), čím samozrejme narástol aj počet členov. Ja som trochu kritický voči takémuto nárastu členstva. Duchovná úroveň mnohých členov nezodpovedá úrovni členov, povedzme zo začiatku 90-tych rokov. Zmäkčili sa kritériá na vstup do cirkvi. Teraz

je prijatie za člena len na vyznanie viery. Predtým existovala akási skúšobná doba, počas ktorej sa členok a jeho viera trochu preverovali“

Š. Markuš: Tak to fungovalo aj na Slovensku. Ešte za čias pôsobenia kazateľa Františka Ciesara boli čakajúci uchádzači o členstvo v cirkvi.

S. Stebel: „... Tým sa Cirkev bratská veľmi vieročne rozšírila, čo sa, podľa môjho názoru, na Slovensku nestalo. Ako som už spomenul – slovenská Cirkev bratská sa mi zdá teologicky pomerne konzistentná, oproti Cirkvi bratskej v Česku. Jeden člen nášho vedenia pri návšteve zboru v Liberci povedal, že sme sa rozkročili príliš doširoka. Takéto rozkročenie má dve polohy. Prvá je integračná. Z toh-

Kazateľ

nie je len vykladačom

Písma Svätého,

kazateľstvo

je aj pastierska služba.

Kazateľ musí poznať

odtiene života,

o ktorých sa na fakulte

ani na biblickej škole

nič nedozvie.

to hľadiska je dobré, že sa cirkev takto rozkročila a prichýlila mnohé spoločenstvá pod evanjelikálny dáždnik. To je dobré. Lebo integráciu potrebujeme nielen v spoločnosti, ale aj v cirkvi. Najmä v dnešnom rozbitom a roztrieštenom svete. Tá druhá poloha je, že nárast bol príliš rýchly a noví vikári neboli na to vieroučne, kazateľsky, skúsenostne dosť dobre pripravení. Často prichádzali z civilných povolání bez nejakej hlbšej teologickej prípravy a praktických skúseností. Možno si poviete, že aj ja som tak začínal. To je pravda, ale mal som v zbere jedného brata – lekára, ktorý ma zasvätil do toho, čo zbor potrebuje... Kazateľ nie je len vykladačom Písma Svätého, kazateľstvo je aj pastierska služba. Pôsobenie kazateľa má viac dimenzií, a tento lekár bol veľmi skúsený a múdry a veľmi mi pomohol vniknúť do praktického kazateľského povolania. To sa v tých začiatkoch rozširovania cirkvi nedostalo každému vikárovi. Až neskôr sa rozbehla prax tzv. mentorov – starší kazateľ vedie vikára a pomáha mu prenikať do tajomstiev pastoračnej práce, práce s ľuďmi, pomáha mu spoznávať odtiene života, o ktorých sa na fakulte ani na biblickej škole nič nedozvie.“

So Stanislavom sme sa rozprávali o všeličom, ale cieľom jeho návštevy v Bratislave bolo prezentovať v našom časopise projekt:



KOMUNITNÍ
STUDIUM BIBLE
EUROPE

www.cbsint.cz

Dovoľte Bohu mlúvit k vám pomocí týchto krokov::

INDIVIDUÁLNÍ STUDIUM

Objevujte, co říká Bible během domácího studia pomocí otázek

DISKUSE VE SKUPINĚ

Sdílejte s jinými pohled na biblický text a přijímejte povzbuzení od druhých

VYUČOVÁNÍ

Naslouchejte tomu, kdo vykládá pravdu v textu a její aplikaci do života

KOMENTÁŘ

Čtěte stručný komentář, který vám dá další vhled na čtený text

PŘIJÍMAJÍCÍ SPOLEČENSTVÍ

Každý člen skupiny je povzbuzován k učednictví

KOMUNITNÉ ŠTÚDIUM BIBLIE



Prejdime teraz k projektu, ktorý chceš na Slovensku predstaviť. Kde a prečo sa tento projekt objavil?

Projekt Komunitné štúdium Biblie vznikol v 70-tych rokoch v Amerike ako reakcia na nástup liberálnej teológie v niektorých amerických kresťanských zboroch. Vtedy sa dala dohromady skupina laikov s myšlienkou, že je potrebné nielen, poznať teologické pozadie a výklad biblického textu, ale dôležité je vnímať Božie výzvy, Božiu moc, naplňať sa Božím slovom. Nebolo to vystúpenie proti spôsobu práce farárov a kazateľov, bol to pokus o pretvorenie biblického vyučovania. Pokus o vytvorenie nového typu biblických hodín spoznávania Písma. Títo laici, nazvime ich tak, požiadali teológov z dvoch rôznych univerzít o komentáre k biblickým knihám. Ešte v 70- rokoch sa tento prúd štúdia preniesol do Veľkej Británie a neskôr sa rozšíril takmer do celého sveta. Jeho snahou bolo vytvoriť taký typ vzdelávania, ktoré nepodlieha kultúrnym odlišnostiam a rasovej mentalite. V podstate išlo o vytvorenie všeobecnej metodiky, ktorá je nad rôznosťami sveta. To je povedané naozaj veľmi v skratke. Faktom je, že sa to ujalo ako spôsob biblického štúdia, ktoré má ambíciu byť viac ako len štúdium Biblie.

Čo znamená „byť viac“? Ježiš určite nechcel iba vnieť nové myšlienky do hláv ľudí. On chcel ľudí zmeniť. Spomínam si na jeden výrok Karla Marxa. Povedal: „Filozofi a teológovia vykladajú svet, dejiny, myslenie a vývoj človeka. My, komunisti, sme tu na to, aby sme človeka zmenili.“

Takže – komunisti pochopili Ježiša... ? (smiech)

Len to inak dopadlo... Ale vážne – zmena sa nemá diať len v mysli jednotlivcov, ale človeka môže transformovať láskyplné prijatie malého spoločenstva. Štúdium je preto zamerané na 6–12 členné skupiny a jeho podstatou je nielen výklad, výuka, ale predovšetkým dialóg, diskusia a následne aplikácia. No podstatou tejto metódy je dialóg. Problematike fungovania domácich skupiniek a biblických hodín sa ako kazateľ venujem prakticky od zamatovej revolúcie dodnes. Videl som problémy biblických hodín. My sme, ako kazatelia, chceli na biblických hodinách vtiahnúť ľudí do textu tak, že budú diskutovať, reagovať na výklad. A nedarilo sa to z dvoch dôvodov: Niektorí ľudia sú pohotoví, sú schopní reagovať okamžite – ale povrchné. Nejdú do hĺbky, lebo reagujú spontánne a od takej reakcie sa hĺbka postrehu ani nedá očakávať. Jednoducho – nemali možnosť sa dopredu pripraviť. Druhá skupina ľudí sú ľudia nepohotoví. Taký som aj ja. Najviac otázok a myšlienok do diskusie sa vo mne vynorí až v autobuse, keď idem domov z biblickej hodiny. Takíto ľudia by sa s odstupom času vedeli zapojiť do dialógu, ale už je neskoro, už sú v autobusoch, autách alebo doma. Zrelí diskutovať, možno sa aj ponárať do problematiky textu trochu hlbšie, ale už je neskoro. Metóda komunitného štúdia zvolila opačný postup. Nie po výklade diskutovať plytko, alebo byť schopný diskutovať až doma, ale naopak – najskôr naštudovať text a na základe pripravených otázok sa zamyslieť už doma, pred biblickou hodinou. Otázky,

na ktoré treba hľadať v príprave odpovede sú, dalo by sa povedať – pozorovacie – pri hľadaní odpovedí netreba nejaké zvláštne teologické vzdelanie. Ďalším znakom tohto typu štúdia je, že má byť naddenominačné. Vyvarúva sa problémom, ktoré v minulosti, ale aj dnes, vyvolávajú spory. Je prístupné aj pre katolíkov (nespochybňuje sa tu Mária, ani katolícki svätí, či ďalšie sporné pohľady). Vyhýba sa otázke krsťtu (nemluvnatá – dospelí). Najpodstatnejšie je, aby ľudia čítali Bibliu, aby pri kázňach rozumeli biblickému posolstvu lepšie.

Takže konkrétne: Prečo je tento model štúdia Biblie prítiažlivý a možno aj kvalitnejší ako tie zaužívané?

Účastník vie, ktorý text z Biblie sa bude na biblickej hodine, alebo komunitnom stretnutí preberať. Doma si prečíta text, odpovie alebo neodpovie (nie je to školská domáca úloha) na ponúknuté otázky...

Š. Markuš: Človek teda vie kam ide a vie, o čom bude reč...

S. Stebel: ...a nasleduje stretnutie, kde ťažiskom je diskusia. Diskusiu moderuje jeden kazateľom poverený účastník. Úlohou moderátora nie je vykladať text Písma. Jeho úlohou je len viesť diskusiu. Nie prezentovať, alebo vnucovať názor. V diskusii je každý názor viac-menej prijateľný, ale aj keď nie úplne správny, tak je dôležitou súčasťou diskusie. Dokonca aj nesprávny názor je dobrý, lebo môže podnietiť diskusiu. Dôležitá je atmosféra, ktorá vládne v komunite. Je veľmi dôležité, aby to všetko prebiehalo v priateľskej pohode, slobode a v dôvere, že môj názor nebude vysmiate, kritizovaný alebo zneužitý. V takejto diskutujúcej komunite hrajú dôležitú úlohu aj vizuálne vnemy, mimika, reakcie a výraz tváre, ktoré by mal moderátor vnímať a citlivo diskusiu usmerňovať.

Pozerám sa na tento projekt dobre, ak si myslím, že má,

**okrem vzdelávacej, poznáva-
cej funkcie aj funkciu aktivi-
začnú? Mení pasívne účasti
na bohoslužbách či iných
zborových činnostiach, na
aktívne?**

Ktosi povedal, že veľkosť zboru sa meria nie počtom ľudí na ne-
deľných bohoslužbách, ale po-
čtom účastníkov na biblických
hodinách. V českých zboroch je
pokles účastníkov na biblických
hodinách veľmi rapídny. Ale,
zase sa rozširujú domáce skupi-
ny. Pri nich je však problém, že
sú tak trochu náhodilé čo do ob-
sahu – stretnutiam chýba kostra,
aj keď cieľ majú. Len či je možné
ho dosiahnuť...

**Prínosy tohto projektu sú ne-
sporné. Samozrejme, ak ľu-
ďia majú záujem o hlbšie po-
znanie Biblie. Čo teba osobne
motivuje k aktívnej (vedúcej)
úlohe v tomto projekte?**

Predovšetkým to, že sa Biblia
viacej číta. A štúdium prebieha
po biblických knihách. Ale aj
iné drobné špecifika. Napríklad
zapojenie žien v cirkvi. Preto aj
vytvárame, alebo podporujeme
vznik čisto ženských skupín.
Ženy sa pred ženami dokážu viac
otvoriť ako v zmiešanom spo-
ločenstve. Otázkou však je: Môže
takú skupinu vyučovať žena, ale-
bo nie? – Myslím si, že môže, že
ženy môžu vyučovať ženy; vyuču-
jú aj vlastné deti.

A mužov?

V tejto otázke som zdržanlivý.
Spôsobom života a zbožnosti
v nejednom prípade áno. O tom,
či ženy môžu učiť alebo nie, píše
apoštol Pavol v liste Timotejovi
v druhej kapitole: *...žene však ne-
dovoľujem učiť...* To je povedané
jednoznačne. Na druhej strane,
v liste Filipanom sa dočítame,
aké významné miesto mali ženy
v ranej cirkvi, aj keď v spoločnos-
ti ich postavenie bolo podradné.

**Neriešme na tomto mieste
problematiku žien... vráťme
sa k projektu Komunitné
štúdium Biblie. Spomenuli
sme dva kroky – príprava
(štúdium) – otázky (disku-
sia)...**

Áno. Tretím krokom je výklad,
ktorý môže trvať najviac 12-15
minút. Pod výkladom treba rozu-
mieť, že ide o stručnú aplikáciu
študijného textu.

**Nie zhrnutie diskusie s neja-
kým záverom – ale na disku-
sii nezávislý výklad textu?**

Jednoznačne – výklad. V prvých
dvoch krokoch sa pohybujeme
na úrovni pozorovania a tretím
krokom v homiletickej praxi je
aplikácia, hľadanie princípu: Čo
Boh chce zmeniť? Túto aplikáciu
má spraviť učiteľ – veľmi struč-
ne a krátko. Ako text preniesť
do praxe podľa princípu: Vysvet-
li – ilustruj – aplikuj. Súčasťou

brožúry je aj príručka pre uči-
teľa. Môže a nemusí ju použiť.

Účastník takéhoto komunit-
ného štúdia dostane po skon-
čení stretnutia aj štvrtý pohľad
na danú pasáž. Prvý je reflexia,
druhý diskusia, tretí aplikáci-
a(výklad) a štvrtý je objektívny
teologický výklad. Aj tu je apli-
kácia do života, povzbudenie,
ktoré má viesť človeka k cieľu.
A tým cieľom je zmena človeka –
aby Božie slovo menilo ľudí, nie
osobnosť kazateľa. Cirkev brat-
ská mala mnohé charizmatické
osobnosti, pod vplyvom ktorých
ľudia uverili. Problém nastane
vtedy, keď táto osobnosť odíde
zo zboru. Často sa s ňou vytratia
aj ľudia. Niektorí iní ich už nepri-
ťahuje. Tu nehralo hlavnú úlohu
Božie slovo, ale človek, ktorý ho
prinášal. Ale ľudia majú prijímať
Božie slovo ako slovo, ktorým ho-
vorí ku nim Boh a nie človek. Len
to je trvalé.

**To sú v skratke štyri body
Komunitného štúdia Biblie.
Máte aj nejakú spätnú väzbu?
Oslovuje tento spôsob štúdia
Bible ľudí?**

V Čechách funguje zatiaľ asi
10-12 takýchto skupín. Od niek-
torých nemám spätnú väzbu, ale
viem, že to funguje, aj keď si ne-
objednávajú nové materiály. Vy-
užívajú metodiku komunitného
štúdia, ale konkrétne študijné
podklady si tvoria sami.



To je dobre, nie?

Samozrejme, nemáme proti tomu nič. Vždy sme otvorení poskytnúť radu, konzultáciu. Ide to asi pomalšie, ako sme si mysleli, ale projekt sa len rozbieha. Na Slovensku to zatiaľ s otvorenou náručou prijala misia Prameň na súši, pôsobiaca v okolí Starej Turej, kde sú prevažne evanjelici, pozvali ma aj na Liptov – tiež evanjelici. Takže na Slovensku tento projekt, zdá sa, najviac oslovuje evanjelickú cirkev. Aj preto sú v slovenskej príručke o štúdiu listu Filipanom biblické citácie z evanjelického prekladu Písma.

Je tento projekt výlučne namierený do komunít veriacich ľudí, alebo má ambície osloviť a pritiahnúť k Písmu

aj ľudí z necirkevného prostredia?

Keď sme začínali, tak sme odporúčali študentom, aby oslovili aj neveriacich. Aby skúsili, či je takéto poznávanie Písma prijateľné a účinné. Tradičné cirkvi majú problém s tým, že ľudia dôverujú farárom, duchovným. Ale ľudia by mali sami vedieť posúdiť, či to, čo hovoria ich duchovní vodcovia, je naozaj biblické, či je to naozaj tak, ako kazatelia zvestujú. A myslím si, že to nám chýba. Ale vrátim sa k otázke. Myslím si, že tento projekt má, alebo by mohol mať aj evanjelizačný/misijný dosah, ako následná práca po prvej fáze evanjelizácie. Neviem, či ste počuli o hnutí Jesus.net (hledam boha.cz), ale odporúčame sa naň pozrieť. Tento projekt získava cez internet nových

veriacich ľudí. Tí však zostávajú vo virtuálnom svete – a bolo by ich treba dostať do reálnych zborov. Na internete nezažijú spoločenstvo. Dotyk so zborovým spoločenstvom môže byť pre takýchto ľudí, veľmi ťažký. Ľuďom, ktorí cez internet hľadajú Boha preto odporúčame, aby vytvorili reálne osobné skupiny. A takým skupinám ponúkame materiály Komunitného štúdia Biblie. Materiály sa odporúčajú aj po Alfa kurzoch. No zatiaľ je pravdou to, že našim prioritným záujmom sú cirkevné spoločenstvá a ich aktívacia. ■

V prípade záujmu o bližšie informácie sa môžete pozrieť na www.cbsint.cz, e-mailom na info@cbsint.cz alebo telefonicky: +420 725 114 010.



KOMUNITNÍ
STUDIUM BIBLE
EVROPA

VÍCE NEŽ BIBLICKÉ STUDIUM
Komunitní studium Bible, z.s.
Sněhurčina 709/71
460 15 LIBEREC

SVĚDECTVÍ

On sám nesl hřích mnohých (Izaiáš 53, 12)
 Jako mladý člověk pracoval jsem v kamenouhelných dolech. Neznal jsem ještě Pána Ježíše jako svého Spasitele. Jednoho dne ještě s dvěma spolupracovníky byli jsme určeni k montování potrubí v šachtě. Po jedné straně klece, která je uprostřed šachty, byla položena silná deska pro přechod na druhou stranu. A tak jsme všichni tři nesli těžké vzduchové potrubí po této desce. Byl jsem vpředu, za mnou krácel menší kolega a vzadu opět vyšší muž. Protože ten střední byl nejmenší, rouru nenesl, pouze se jí držel. Nevadilo mu to, byl dokonce rád, že celá tíha spočívala na nás dvou, vpředu a vzadu. Když jsem byl asi v polovině desky, začala prskat. Objal mne smrtelný strach. Chtěl jsem se přidržet stěny, ale to nepomáhalo, protože deska byla zatížena vahou mé osoby a nesené roury. Jediná záchrana byla v tom, že jsem se rychle snížil a břemeno tak předal tomu střednímu horníkovi. Pokročili jsme dopředu a za propastí jsem se znovu vzpřímil a převzal břemeno na svoje rameno. Na tento smrtelný strach nikdy nezapomenu. Několik let po této události uslyšel jsem evangelium

ŽIVÉ SLOVO

o spasení a odpuštění hříchu skrze oběť Pána Ježíše na Golgotě. Seznámil jsem se s bratřími, kteří vydávali svědectví a poznal jsem jejich upřímnost a lásku, s níž obětovali své životy pro tuto službu svému Pánu. Přesto jsem nenabyl jistoty spasení. Až pak jsem najednou poznal svou hroznou vinu před Bohem. A toto poznání mne začalo tlačit a strach mne ovládal jako tehdy nad propastí v šachtě. Věděl jsem, že tato propast je daleko horší, znamená věčné zahynutí. Porozuměl jsem, že mi nikdo nemůže pomoci. To nebyl nějaký okamžik, to byl stav srdce, který mne trápil. Až mne z tohoto trápení vyvedl Ten, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne (Gal. 2, 20). Ponížil jsem se před Ním, vyznal jsem Mu svá přestoupení a On všechnu mou bídu vzal na Sebe, abych tak přešel na „druhou stranu propastí“ a pocítil radost ze spasení. On byl ochoten vzít mé hříchy na Sebe. Dokázal to na Golgotě.

Od té doby jsem šťasten, padlo břemeno z mého srdce. Jemu jsem za to vděčný a chci nyní sloužit druhým ke spasení.

(Živá slova 4/1970, vybral Peter Kailing)



KURZ PASCHÁLNEJ VEČERE

25.1.2019

Levice

15,-eur
/osoba

Prineste ľuďom vo vašom okolí **nový pohľad na Veľkú noc**. Ponúknite im interaktívny spôsob, ako „zažiť“ skutočný význam Veľkého piatku. **Prinášame vám kurz Paschálnej večere**, kde **vám odovzdáme naše skúsenosti**. Príďte si to zažiť!

Prihlasovanie do 11.1.2019 na: marcela@jpk.sk



O strachu

JANA CAMARA, JÁN KOMRSKA

Ilustračné foto: www.spoznajsamseba.sk www.unimax.com.ec,
www.bustel.com, Gustave Doré: Biblia, Gemini, 1990

Keď sa môžem pozrieť do svojho vnútra bez toho, aby som sa vydesil, pretože vo mne vládne Božie svetlo, potom sa sám seba nemusím báť a môžem byť šťastný. (Anselm Grun)

50 ODTIEŇOV STRACHU

JANA CAMARA (Cirkev bratská, Bratislava-Kaplňka)



Nedávno som sa prebudila s pocitom, že mám okolo krku veľmi-veľmi tesno uviazanú nejakú neviditeľnú šatku a zistila som, že moje hlasivky vôbec nefungujú. Učiteľka a bez hlasu!

Vyľakala som sa. Chcela som zo seba zhodiť aj ten strach aj tú chorobu. Ale jedno aj druhé sa ma pevne držalo a prinútilo ma zmeniť sa na pacienta. V čakárni na poliklinike som pozorovala iných spomalených, ubolených, stuhnutých pacientov a ich obavy z vlekých aj neznámych chorôb, z osamelosti, strach zo starnutia, prípadne všetko dohromady.

Pocit, že ma niečo škrtí a s tým spojený pocit strachu ma neopúšťali celé dni. Pokus o vytesnenie ustrašenia dopadol tak, že sa ten strach rozmnožil do rôznych príšer. Pripomenul mi strachy, úzkosti, hanbu, odmietnutia i prehry minulosti a naprázdno fungujúci mozog vytvoril nové možné desivé obrazy budúcnosti.

A tak som začala hľadať dobré rady, ako a na čo premeniť strach.

Nebojsa a jeho príbeh

Veľmi ma oslovil príbeh, ktorý uverejnil Denník N. Hrdinom príbehu je Filip z Holíča. Pracuje v Londýne, v reštaurácii, ktorú v júni minulého roku napadol fanatický terorista. Filip pomohol zachrániť desiatky ľudí a za statočnosť ho ocenila tamojšia polícia. V sobotu večer, keď vonku pršalo ponúkol hosťom stoly vo vnútri reštaurácie a upratoval terasu. Vtedy na neho zakričal ochrankár pri vstupe. Filip si myslel, že ide o ďalšiu bežnú pouličnú bitku a že ho ochrankár volá, aby sa prišiel pozrieť. Lenže – ochrankár sa rozbehol preč. Ušiel. Filip uvidel chlapa, ktorý mal na sebe samovražednú vestu a v ruke asi 25 cm dlhý nôž z ktorého kvapkala krv. Mal oči fanatika, horeli mu nenávisťou aj hrdosťou. Filipovi napadlo, že ak má len nôž, majú šancu prežiť, ale ak má skutočnú bombu, tak je všetkému koniec, pretože stačí, aby vošiel dovnútra a odpálil sa. Filip sa rozbehol do vnútra reštaurácie a začal kričať na hostí, ktorí sedeli vpredu, aby šli dozadu

a skryli sa. Vznikla panika. Ľudia prevracali stoly, nevedeli čo sa deje, nakoniec sa však takmer všetci dostali dozadu. Útočník sa pobral za Filipom. Keď zbadal tých 40 až 50 vystrašených ľudí v zadnej časti reštaurácie, pozeral sa na nich a tešil sa, ako sa klepú strachom.

Lenže nie všetci ľudia sa presunuli dozadu. Jedno dievča sa dostalo do šoku a totálne zamrzlo. Nedokázalo sa ani pohnúť. Keď ju útočník zbadal osamotenú, bodol ju pod pravú lopatku. Filip stál asi dva metre od neho. Vtedy si uvedomil, že v bare zostala jeho priateľka plus traja ďalší ľudia. Ak by ušiel k ostatným dozadu, uvoľnil by útočníkovi cestu k ďalším ľahkým obeť. Mohol Filip nechať svoju priateľku v takom riziku? V žiadnom prípade. Pred ním na stole boli naukladané fľaše a ďalšie veci zo servisu. Okamžite ich začal hádzať po útočníkovi. Keď to zbadal manažér, začal hádzať spolu s Filipom. Jedna fľaša útočníka riadne trafila. Vtedy vošiel dovnútra ďalší útočník. Akoby do Filipa a ma



nažera vstúpila nejaká sila. Hádzali viac a viac vecí, až tí dvaja vycúvali von. Manažér zavrel bránu. Zranená dievčina prežila. Teroristov zastrelila polícia. Filip a jeho priateľka zostali v Londýne, nezmenili zamestnanie a neprestali sa priateľiť s moslimami.

V tomto príbehu môžeme pozorovať, ako reagujú rôzni ľudia na tú istú situáciu.

Väčšina ušla. Mali strach z útočníka a báli sa o svoj život.

Filip mal strach z útočníka, ale mal aj strach o niekoho, o svoju priateľku, ktorú miluje. Strach o niekoho prevážil nad strachom z útočníka. Neušiel, ale premyslene zaútočil. Alebo skôr bránil seba, svoju lásku aj tých, za ktorých ako zamestnanec niesol zodpovednosť.

Jedna dievčina od strachu znehybnela, stuhla ako pani Látová. Tá sa následne stala obeťou. Prečo neušla? Určite mala strach z útočníka, ale akoby jej chýbal ten zdravý strach o vlastný život a láska k vlastnému životu.

To, ako zareagujeme na strach z niekoho a z niečoho, závisí od toho, o čo sa strachujeme a čo si ceníme.

Strach, ktorý ochromuje Strach, z ktorého tuhne

V 2. kapitole Markovho evanjelia je popísaný príbeh ochrnutého človeka, ktorého priniesli k Ježišovi na nosidlách. Ježiš povedal ochrnutému, ochromenému či stuhnutému človeku: *Syn môj, odpúšťajú sa ti hriechy*. Liečenie sa začína ponukou na odpustenie.

Ježiš vidí, že ochrnutie vzniklo ako dôsledok nesprávneho postoja k životu, vyrástlo zo strachu zo života, zo strachu zo seba samého. Takýto postoj môžeme nazvať hriechom, teda takým, ktorý sa míňa cieľa. Cieľom je plnosť života, živosť. Strach zo života je prekážkou, ktorá neumožňuje naplniť to, na čo máme talent. Prekážkou, ktorá zatemňuje tú cestu, ktorá je tou našou cestou. Strach zatemňuje to poslanie, ktoré je tým našim jedinečným poslaním. Pretože sa bojíme, zostaneme radšej le-

žať a čakáme, že za nás to potrebné urobí niekto iný. Ježiš ochrnutému nič nevyčíta. Poskytuje mu odpustenie. Prijíma človeka takého, aký je. Aj s jeho strachmi. Keď sa ochrnutý otvorí tomu, že ho Boh prijíma bez podmienok, keď vylieči svoj strach z Božieho odsúdenia, otvorí sa aj jeho cesta k uzdraveniu duše i tela.

Zákonníci, ktorí boli v tomto príbehu kritickými divákmi, boli presvedčení, že sa Ježiš rúha. Podľa nich iba Boh môže odpúšťať. Dá sa to chápať aj tak, že oni, zákonníci, môžu neodpúšťať a pripomínať či sprítomňovať všetky minulé prehry ochrnutého. Ochrnutý pravdepodobne poznal postoje zákonníkov. Oni ho už odsúdili, pre nich bol bezvýznamné nič. Človek bez mena, bez dôstojnosti, stuhnutý aj od strachu zo strachu. Ježiš, od ktorého sa očakáva, že bude liečiť telo, lieči najprv dušu. Až keď je strach zo života vyvážený dôverou, je možné začať liečiť aj telo.

Ježiš uzdravuje slovami: *Vstaň, vezmi svoje lôžko a choď domov*.

Napriek svojmu ochrnutiu, stuhnutiu, slabostiam, zábranám má skúsiť vstať. Nemá čakať, kým prekoná svoj strach, ale má vstať aj so svojím strachom. A dokonca má uniesť aj to lôžko, ktoré je symbolom jeho choroby a jeho strachu.

Dôverovať neznamená to, že obavy pominú. Ten svoj strach aj tú neistotu daný človek unesie. Unešie ich, keď stratia nad ním svoju moc. Už neleží človek na svojom strachu, spútaný strachom, ale s dôverou nesie aj svoj strach.

Vstaň, vezmi svoje lôžko a choď znamená aj to, že nemusí všetko urobiť dokonale, len to má urobiť hneď a najlepšie ako vie. Ochromujúci strach totiž rastie aj z chybného predpokladu, že nesmieme urobiť chybu.

Ježiš ochromenému hovorí: *Vstaň, vezmi svoje lôžko a choď domov*.

Choď domov.

Je domovom to miesto, kde človek môže robiť to, v čom je doma? Hľadať tú činnosť, tie vzťahy, v ktorých je doma?

Je domov človeka v srdci, ktoré miluje?

Alebo je cesta domov cestou do hlbín vlastného vnútra?

Čo znamená ísť domov?

Nie je to krátka cesta v reálnom čase, je to programové vyhlásenie na celý život.

Načo by bolo dobré kráčať niekam nohami, ak by nikam nechceli kráčať naše myšlienky, postoje, činy?

Príbeh o ochrnutom človeku je napísaný v troch evanjeliách: v Matúšovom, v Markovom aj v Lukášovom. Všetci traja pokladajú tento príbeh za dôležitý a ani jeden neuvádza meno daného človeka. Nie je to ani Zacheus, ani Bartimeus. Nemal meno, pretože nemal pocit, že má meno. Jeho strach ho obral aj o jeho meno. Považoval

sa za takého bezvýznamného, že zabudol na svoje meno. Jednoducho – (Hronského) človek milión. Kam posielala tohto uzdraveného bezmenného človeka milión Ježiš, keď mu hovorí: Chod' domov?

Posielala ho na cestu do jeho vlastného vnútra. Hovorí mu teda: Nemusíš sa báť sám seba. Potrebuješ kontakt so svojim vnútorným svetom. Potrebuješ načúvať svojmu srdcu a všímať si to, čo v ňom vzniká. Dôveruj impulzom svojho srdca. Ver, že v tom tichu v tebe a k tebe hovorí sám Duch Boží. Boh odpúšťa, Boh ťa prijíma, nie si bezvýznamným, bezmenným človekom, si milovaný Bohom. Prijmi sám seba. Nemusíš sa báť sám seba. Boh pozná tvoje vnútro, on ťa vytvoril a urobil krásnym. Tvoje temnoty nie sú miestom, kde si od Boha vzdialený, naopak, sú priestorom jedinečnej blízkosti. Práve tam je Jeho kráľovstvo.

Walter Benjamin, židovský filozof, povedal, že šťastie tkvie v tom, že si bez strachu uvedomujeme sami seba. Tieto slová sú zrozumiteľné, ak nasledujú po Ježišových výrokoch. Keď sa môžem pozrieť do svojho vnútra bez toho, aby som sa vydil, pretože vo mne vládne Božie svetlo, potom sa sám seba nemusím báť a môžem byť šťastný. Ak nájde človek svoj domov, svoju hodnotu, svoje meno vo svojom vnútornom svete, potom je súčasťou jeho domova aj srdce človeka, ktorého miluje, aj všetky činnosti, v ktorých je doma a aktivity, ktoré pretvárajú tento svet na spravodlivejšie a láskavejšie miesto.

Akými slovami otvára Ježiš ochrnutému cestu do jeho vlastného vnútra a súčasne jeho cestu dôvery k životu a tým aj cestu uzdravenia duše aj tela?

Vráťme sa na začiatok príbehu. Skôr ako mu povedal: *Vstaň, vezmi svoje lôžko a chod' domov* a ešte skôr, ako povedal *Odpúšťajú sa Ti hriechy*, úplne na začiatku oslovil ochrnutého slovami **syn môj**

„Syn môj“ – Ježiš ponúka vzťah. Vzťah Ja a Ty. Prijíma ustrašeného, strachom stuhnutého ako svoje dieťa, ako dieťa, ktoré potrebuje ucítiť v rodičovskej láske pevnú pôdu pod nohami. Ako dieťa, ktoré potrebuje v pohľade na toho, ktorý ho miluje, uzrieť svoju tvár, všimnúť si svoju jedinečnosť, objaviť svoje meno, získať svoju dôstojnosť.

A nakoniec si náš uzdravený môže konečne všimnúť aj to, že nie je osamelý. Je tu niekto, komu na ňom záleží, niekto, kto zorganizoval prenos na nosidlách a kreatívne a asertívne ho preniesol k tomu najlepšiemu liečiteľovi nie cez dvere alebo cez okno, ale dokonca cez strechu.

Strach, že stratíme pevnú pôdu pod nohami

V 14. kapitole Matúšovho evanjelia je popísaný iný druh strachu. Strach, ktorý je ako more rozbúrené vetrom.

Učenci sami nastúpili do lode a veslovali k druhému brehu jazera. Zdvihol sa vietor, vial v protismere. Bola hlboká noc. Ježiš kráčal za nimi po



vode. Keď ho uvideli učenci, vydysali sa, pretože si mysleli, že je to prízrak a od strachu začali kričať. Namiesto toho, aby sa radovali, že prichádza pomoc, začnú sa báť. Stretávajú sa s niečím, čo je neznáme, vymykajúce sa z rámca ich predstavy o svete, s niečím, čo nevedia zaradiť, zhodnotiť, posúdiť. Vtedy im Ježiš povie: *Vzmužte sa, ja som, nebojte sa. Som, ktorý som*. Učenci sa nestretávajú s príznakom, ale so samotným Bohom. Božia prítomnosť im má sprostredkovať dôveru, nie strach. Ak je Boh zdrojom strachu, potom to nie je Boh Ježiša, ale démonický obraz boha, ktorý si v sebe nosíme sami. Stretnutie s Bohom, ako ho spoznáваме vďaka Ježišovi, nás zbavuje strachu zo všetkého démonického. Evanjelisti opakovane popisujú Ježiša ako toho, kto vystrašeným ľuďom poskytuje dôveru v život. Toto je skutočný Ježišov význam. Tíši náš existenciálny strach a dáva nám novú dôveru v život aj v naše vlastné možnosti.

Peter začal Ježišovi dôverovať. Ak môže kráčať po vode strachu Ježiš, potom to musí dokázať aj Peter. Požiadal Ježiša: *Pane, ak si to ty, rozkáž, nech prídem k tebe po vode. A on povedal: Poď*. Peter vystúpil z lode a šiel po vode. Spozoroval však silný vietor a dostal strach. Začal sa topiť. Vykrikol. *Pane, zachráň ma*. Ježiš natiahol ruku, zachytil ho a povedal mu: *Maloverný, prečo si pochyboval?*

Tento príbeh je nádherným obrazom spracovania strachu. Dokiaľ sa dívame na problémy, ktoré nás ohrozujú, topíme sa. Keď dostaneme strach, nesmieme sa naň sústrediť. Ak sa sústredíme na strach z niečoho, strhne nás do priepasti. Potrebuje nejakú pevnú oporu pod nohami. Tou oporou je v príbehu pohľad na Ježiša, ktorý v tomto príbehu symbolizuje Pravdu a Lásku, vzácne hodnoty, pre ktoré má život cenu za každých okolností. Nemôžeme pred svojím strachom utiecť. Musíme ho vnímať, ale nesmieme sa naň sústrediť. Keď sa bojíme, máme sa dívať na toho, kto náš strach a naše zúfalstvo prijíma. Len pohľad na Ježiša umožní kráčať po strachu a neutopiť sa v ňom. Viera, dôvera – to znamená, že uprostred svojho strachu

veríme tomu, že sa neutopíme v bahne nášho života. Bahno nášho života, to je bahno lží a intríg okolo nás. Viera nie je trik, ktorý nás oslobodí od našich strachov, ale cesta, na ktorej sa dokážeme na vlastné strachy pozrieť a uprostred obáv hľadať pevný bod, ktorý poskytne oporu a náš strach premení.

Dôvera mení strach na odvahu

Kvalita nášho bytia závisí od toho, ako so svojím strachom naložíme. Strach je dobrý aj zlý, strach je nevyhnutný. Je to bezpečnostný systém, ktorý varuje pred ohrozením. Stimuluje k ochrane, sme ostržitejší, pozornejšie reagujeme na nebezpečenstvo. Vytesňovanie strachu oberá o energiu. Treba si strach priznať a pracovať s ním, spriatelíť sa.

Máme strach z niečoho a strach o niečo.

Reakcia na strach z niečoho závisí od toho, o čo má človek strach. Máme strach o to, čo máme radi, bojíme sa o toho, koho milujeme. Chránime hodnoty, ktoré sú nám sväté, tie, ktoré sú zdrojom našej bázne, našej úcty. V strachu o niekoho, o niečo, je predsa ukrytá naša túžba po živote.

Vzťah dôvery pretvára strach na odvahu. Zo strachu z niečoho a chýbajúcej lásky k vlastnému životu sa dá stuhnúť.

Stuhnutý potrebuje asertívneho a kreatívneho priateľa, ktorý ho dokáže preniesť hoci cez strechu k tomu najlepšiemu liečiteľovi.

V terapii nachádza pacient svoj domov vo vzťahu JA a TY. Domov, z ktorého rastie láska k vlastnému životu, k aktívnemu životu. Domov, v ktorom

rastie dôvera v život. Domov, ktorý je aktívnou cestou, na ktorej robíme to, v čom sme doma. Strach z niečoho pretvára na odvahu dôvera vo vzťahy a hodnoty, ktoré sú nám sväté.

Strach ako more

Strach je niekedy ako more. Niekedy sa plavíme po mori vnútorného strachu, napríklad strachu zo smrti, z choroby, z osamelosti.

Inokedy sa ukrývame v malej lodičke na mori vonkajšieho strachu vytvorenom zahmlenou politickou situáciou, intrigami, podvodmi, klamstvami, vraždami.

Po mori strachu sa dá kráčať, ak je kráčajúci upevnený v pravde a láske. Pokiaľ je pohľad kráčajúceho usmernený na Pravdu a lásku, neutopí sa v mori strachu. Pravda a láska sú pevnou oporou pod nohami odvážneho hrdinu, ktorý kráča po mori strachu.

Bál sa niekedy Ježiš?

Po poslednej večeri sa učeníci presunuli na Olivový vrch. Ježiš sa modlil. Zjavil sa mu anjel z neba a posilňoval ho. V smrteľnej úzkosti sa modlil ešte vrúcnejšie a jeho pot stekal na zem ako kvapky krvi. Aj Ježiš mal strach z niečoho: z krížovej cesty, ktorá bola pred ním.

Ježišov strach z niečoho bol vykompenzovaný strachom o človeka milión, o človeka, ktorý zatiaľ možno ani netuší, že je milovaný samotným Bohom. ■



V ten deň, keď sa zvečeralo, im povedal: Prejdime na druhý breh! Nato opustili zástup a jeho vzali so sebou, tak ako bol, na lodi. Spreádzali ho aj iné lode. Tu sa strhla silná búrka s víchricou a vlny sa valili na loď, takže sa loď už naplňala. Ježiš však spal na vankúši v zadnej časti lode. Zobudili ho a povedali mu: Učiteľ, nedbáš, že hynieme? On vstal, pohrozil víchru a prikázal moru: Mlč, utíš sa! Vtedy víchor ustal a nastalo veľké ticho. A im povedal: Čo ste takí vystrašení? Ešte stále nemáte vieru? Prenikol ich veľký strach a jeden druhému hovorili: Ktože je to, že ho počúva i vietor, i more?“ (Marek 4, 35–41 SEB)

KTOŽE JE TO, ŽE HO POČÚVA VIETOR I MORE?

JAN KOMRSKA (Cirkev bratská, Bratislava-Cukrová)



Krátky, ale dramatický príbeh z plavby loďou po Genezaretskom jazere (ľudovo nazývané more). Zapísal ho aj Matúš a Lukáš, najpodrobnejší zápis je v Markovom texte. Nočnej plavbe predchádzalo celodenné vyučovanie. Učiteľ musel byť veľmi unavený. Napriek únave cíti povolanie odísť na druhú stranu jazera, kde ho čaká stretnutie s človekom posadnutým nečistým duchom. A tak Pán vyzval učeníkov: *Prejdime na druhý breh*. Ako sa však neskôr ukázalo, nebola to len bežná rutinná plavba, bolo to pokračovanie vyučovania, určeného pre najužší okruh žiakov a veľký Učiteľ zapojil do vyučovania aj názorné pomôcky v podobe vyčítania prírodných živlov.

Pán Ježiš teda vydal pokyn, kde chce odísť, ale potom prenecháva iniciatívu učeníkom. Ako správny vedúci vie, čo musí vykonať sám a čím môže poveriť spolupracovníkov. Viacerí z nich boli skúsení rybári, ktorí na hladine Genezaretského jazera strávili už mnoho dní a zrejme aj nocí. Naproti tomu Ježiš od mladosti pracoval na pevnej zemi, v stolárskej dielni alebo na stavbách domov a plavbou sa profesionálne nezapodieval. Rybári spomedzi učeníkov sa teda chopili iniciatívy. Zadovážili loď a „jeho vzali so sebou“, píše Marek doslova. Požiadavkou na nočnú plavbu neboli vôbec prekvapení, bola to pre nich bežná záležitosť. Loď zrejme nebola príliš veľká, pretože lodí muselo byť viac, aby sa mohli preplaviť všetci, ktorí tvorili sprievod Učiteľa. Zaujímavé by bolo vedieť, ako sa plavci orientovali v noci, či im stačilo svetlo hviezd a mesiaca, alebo mali aj nejaký lampáš. Nevieme ani to, či to

bola loď niektorého z učeníkov, alebo bola požičaná. Loď bola však vybavená, a to je prekvapujúce, aj vankúšom, ktorý slúžil na aspoň malé zlepšenie pohodlia na inak tvrdých doskách, z ktorých bolo plavidlo skonštruované. Neviem si predstaviť, že by si Pán Ježiš kládol požiadavky na komfort vybavenia lode a pochybujem, že vankúš patril ku bežnej výbave loďky. Akiste to bol nápad niektorého z učeníkov, ako umožniť Majstrovi, aby si počas plavby trochu oddýchol. Ten ponúknuté pohodlie využil a počas plavby zaspal. Ešte jedna vec mi vrta hlavou. Vankúš určený na odpočinok bol položený v zadnej časti lode, tam kde je spravidla kormidlo a pri ňom ten, kto ho ovláda. Možno to teda bola loď bez kormidla a smer plavby sa určoval koordináciou veslárov, alebo to bola väčšia loď, ktorá mala na zadnej časti miesto pre kormidelníka aj odpočívajúceho cestujúceho. O technických detailoch

lode sa z textov evanjelistov veľa nedozvieme. Boli to pre nich asi také samozrejme a všedné veci, že si to nevyžadovalo podrobnejší popis. Učeníci mali odborné záležitosti plavby plne pod kontrolou a zdalo sa, že svojou zručnosťou zabezpečia splnenie Pánovho želania – prejsť na druhý breh a súčasne sa postarajú, aby si ich ustatý Učiteľ oddýchol pod ich ochranou. Dozaista ich toto postavenie a rozdelenie úloh naplňalo zadosťučinením a iste mali dobrý pocit zo svojej užitočnosti.

Strach na mori

Toto všetko sa však v krátkej chvíli zmenilo. Náhle sa strhla silná búrka s víchricou. Pokojná hladina sa prudko rozvlnila, vlny boli také veľké, že voda sa prelievala do loďky. Celá posádka bojovala zo všetkých síl, aby zabránila najhoršiemu. Niektorí natáčali loď tak, aby lepšie odolávala valiacion sa vlnám, ďalší vylievali vodu z lode, všetci boli premočení a zmocňovalo sa ich zúfalstvo, že napriek ich všetkej snahe sa loďka potopí a všetci zahynú.

Zrazu sa pozreli dozađu na vyvýšenú časť lode a uvideli, že Učiteľ pokojne spí. To ich doslova šokovalo. (Krátka vsuvka: Spomínate si na podobnú situáciu opísanú v Starom Zákone, keď za búrky hrozí potopenie lode, všetci bojujú o záchranu, okrem jedného spáča? Áno, tým spáčom bol Jonáš na úteku pred úlohou, ktorou ho poveril Pán Boh. Vidíme, že keď dvaja robia to isté, nemusí to byť to isté). Vráťme sa k učeníkom. Budia Učiteľa s výčitkou, že spí a nedbá na to, že im hrozí záhuba. (S podobnou výčitkou budili námorníci Jonáša.) Ježiš vstal, pohrozil vetru a upokojil a umlčal hučiace vlny a v tom okamihu nastalo hrobové ticho. (Tu sa podobnosť s Jonášovým príbehom končí.) Učeníci, ktorí sa ešte pred chvíľou s krikom povzbudzovali v boji s rozbesnenými živlami zmlkli, podobne ako búrka.

Ticho prerušil Pánov hlas: *Čo ste takí vystrašení? Ešte stále nemáte vieru?* Z textu sa nedozvedáme, čo sa dialo potom. Pán zrejme už nič nehovoril, len ticho sedel na svojom mieste, nechal na učeníkov pôsobiť svoje dve krátke otázky, na odpoveď asi nečakal, možno znova zaspal. A čo učeníci? Hrôzu zo záhuby v rozbúrenej vode nahradil veľký strach, pošepky sa dohovárali, ktože to vlastne je, tento ich Učiteľ. Príbeh sa končí otázkou učeníkov, na ktorú, ako keby sa báli odpovedať.

V závere príbehu zazneli tri otázky, dve položil Pán Ježiš a jednu učeníci. Odpovede v texte nie sú

zaznamenané. Ukazuje sa, že niekedy je dôležitejšie klásť otázky, ako príliš rýchlo odpovedať.

Ktože je to?

Zastavme sa najprv pri otázke učeníkov: *ktože je to, že ho počúva vietor i more?* a pridajme ku nej otázku, prečo túto otázku formulujú učeníci s veľkým strachom?

Strach učeníkov je pochopiteľný, začali si totiž uvedomovať, že sa ocitli v blízkosti Božieho Maještátu. Učeníci už boli svedkami mnohých zázračných uzdravení, takže si už pomaly zvykli na to, že žiadna ľudská choroba nie je pre ich Učiteľa problémom. Ale nie len to, boli svedkami aj toho, že Pán odpustil hriechy chorému pred tým, ako ho uzdravil, a tak dal najavo, že je viac ako lekár ľudských chorôb. V našom príbehu sa však sami učeníci ocitli v ohrození života v priamej konfrontácii s prírodnými silami, ktoré na rozdiel od chorôb, zasahujú rýchlo a s takou silou, že zdraví, silní muži nemajú najmenšiu šancu vzdorovať. Okamžité utíšenie búrky bolo dôkazom, že ten, kto ovláda prírodné sily, musí byť viac ako človek.

To druhé, čo učeníci zažili, bola moc slova. Neboli svedkami ovládnutia prírodných síl akousi väčšou prírodnou silou, ale slovom. To však nemohlo byť ľudské slovo. V prítomnosti tohto slova prepadol učeníkov právom veľký strach. Slovo, ktoré zaznelo, neboli len artikulované zvuky z ľudských hlasiviek, ale bol to ľudsky nepochopiteľný prejav suverénnej moci.

Známy súčasný newyorský kazateľ Timothy Keller sa v knihe „Modlitba“ vyjadril takto: „Božia reč a Božie skutky sú totožné. My ľudia môžeme povedať: „Nech je svetlo v tejto izbe“, ale potom musíme stlačiť vypínač, alebo zapáliť sviečku. Naše slová potrebujú podporu skutkov a v dosiahnutí svojho účelu môžu zlyhať. Božie slová však v dosiahnutí svojho účelu zlyhať nemôžu, pretože pre Boha je slovo a skutok to isté.“ Toľko Timothy Keller.

V našom príbehu učeníci ešte nedokázali celkom pochopiť, čoho sú svedkami. Potrebovali ešte čas a osvietenie Duchom Svätým, aby mohli spolu s jedným z nich, apoštolom Jánom, vyznať to, čo Ján zapísal takto: *Na počiatku bolo Slovo a to Slovo bolo u Boha a to Slovo bol Boh. ...Ním vzniklo všetko a bez neho nevzniklo nič z toho, čo jestvuje.* (Jn 1, 1–3) Len postupne sa učeníkom odkrývala pravda, že ich Učiteľ a Boh Stvoriteľ, v ktorého prítomnosti nemôže človek prežiť, sú jedno.

Strach dohnal učeníkov

k tomu,

že začali Učiteľovi

vytýkať

jeho nedbanlivosť.

V otázke učeníkov (*ktože je to, že ho počúva vietor i more?*) môžeme počuť nielen otázku, ale aj konštatáciu faktu, ktorá znie zhruba takto: My ľudia nie sme tí, koho by počúval vietor a more. Alebo ináč: Vietor a more suverénne ignorujú ľudské príkazy. Zdá sa vám, že sa učenici mýlili?

Iba Majestát Boží

Vietor a more v našom príbehu reprezentujú ovzdušie a vodu a tie sú základnou podmienkou života na zemi. Všimli ste si v správach z kozmického výskumu, čo hľadajú vedci na vzdialených planétach, ak chcú objaviť prejavy života? Vodu a atmosféru. Tam, kde chýbajú tieto dve zložky prostredia, nemôže byť život. My ľudia, ako súčasť života na zemi, sme existenčne závislí na vzduchu a vode. A naopak to platí len v obmedzenej miere. Kedysi sa spievala pieseň, v češtine: *Poručíme větru, dešti, kdy má pršet a kdy váť*. Dnes sa nad tou trúfalosťou len pousmejeme. Ale – poučili sme sa? Kresťanom sa niekedy vytýka, že vďaka aplikácii Božieho príkazu ...podmaňte si zem, z knihy Genesis (Gn.1, 28) spôsobili nesmierne ekologické škody. Musíme pokorne priznať, že, mnohí ľudia hlásiaci sa ku kresťanstvu, sa správajú a správajú nezodpovedne a namiesto príkazu spravovať Zem, ju bezohľadne využívajú. To je samozrejme hriech a žiadne odvolávanie sa na Bibliu to nezmení. Podstatou zlého zaobchádzania s prostredím však je ľudská túžba, suverénne panovať bez uznania Božieho Majestátu. A toho sa dnes dopúšťajú aj tí, ktorí suverénne vyhlasujú: Ak prijímame a zrealizujeme tie a tie opatrenia, zmiernime alebo rovno zastavíme globálne otepľovanie. Samozrejme súhlasím, že máme robiť všetko pre to, aby sme obmedzili znečistenie ovzdušia a vody, ale aj pôdy a ďalších zložiek prostredia. Ale vyhlásiť, ak v globálnej mierke urobíme to alebo to, nastane to alebo to, nám jednoducho neprináleží. Musím len súhlasiť s učeníkmi a s konštatáciou vyplývajúcou z ich otázky: *ktože je to, že ho počúva vietor i more?*, že totiž to nie sme my, kto určí, ako sa bude v budúcnosti správať atmosféra a voda na zemeguli, a to aj napriek tomu, že dokážeme napáchať značné škody.

Ľudské snaženia

Dovoľte mi, ešte chvíľu zostať v tejto aplikačnej časti môjho zamyslenia. Aj v oblasti architektúry a stavieb si niekedy mylne myslíme, že môžeme rozkazovať vetru, teda vzduchu a vode, ako sa majú správať. Nieкто má starší, neizolovaný dom a trápí ho, že zemná vlhkosť, teda voda, zvlhčuje múry domu. Rozhodne sa vybudovať okolo domu betónový chodník, aby zabránil dažďovej vode, aby mu podmáčala múry. Tým však len zabráni vode, aby sa zo zeme pri múre odparovala do ovzdušia a voda tým väčšmi stúpa do múrov.

Podme bližšie k budove, v ktorej sa nachádzame. (Úvaha bola prednesená v modlitebni CB v Bra-

tislave na Cukrovej.) Zateká nám strecha, tu, nad sálou. Strecha má riadnu plechovú krytinu, ale má dosť zložitý tvar. Oplechovanie pravdepodobne v dôsledku zložitého tvaru a tepelnej rozťažnosti plechu na niektorých miestach opakovane prská a trhlinami zateká. Jednoducho voda nepočúva náš príkaz, kde má tiecť. Teda väčšina vody odtieká potrubím podľa príkazu, ale isté množstvo neposlúcha. Mám na tom svoj podiel viny. Pripravujeme opravu a po 40 rokoch, sa nám snáď podarí chybu napraviť.

Aj s vetrom máme v našej sále problém. Taká veľká miestnosť sa nedá vetrať oknami, ako izba v dome, ale umelo musíme vytvoriť „vietor“, ktorý nám prinesie čerstvý kyslík, ktorý vydýchame a v zime aj teplo. Ten umelý vietor však nedokáže celkom ovládnuť, prsto nedá sa mu veľmi rozkazovať. Aj Pán Ježiš použil ako ilustráciu úslovie: *vietor kam chce veje* (Jn.3, 8). A to ešte niektorí ľudia to isté fúkanie vetra v sále označia za veľmi silné a iní za nedostatočné. Pri výstavbe modlitebne sa viedol spor o to, ako sa má privádzať vzduch – vietor do sály. Ako architekt som spolu s bratom Petrom presadzoval, že prívod má byť zospodu, aby sa dalo vyvetrať pri menšej rýchlosti vetra. Názor sme však neobhájili, a tak sa vzduch privádza zhora za cenu jeho vyššej rýchlosti.

Z toho je zrejme, že vetru a vode v budovách je ťažké rozkazovať. Musím dať za pravdu T. Kellerovi, že naše slová v dosahovaní účelu často zlyhávajú. Je treba sa nám len pokorne učiť prispôsobovať tomu, ako vetru a vode rozkazuje Stvoriteľ.

Čo ste takí vystrašení?

Doteraz sme sa v našom zamyslení venovali otázke učeníkov: *Ktože je to, že ho počúva vietor i more?* a jej praktickej aplikácii. Vráťme sa teraz k otázkam Pána Ježiša učeníkom: *Čo ste takí vystrašení? Ešte stále nemáte vieru?*

Všimnime si, že otázky majú povahu napomenutia. Čím si učenici vyslúžili napomenutie? Bol to ich strach? Domnievam sa, že skôr ich konanie v dôsledku strachu, ako samotný strach. Strach sa totiž človeka zmocní a nie je jednoduché ho od seba odohnať, alebo mu zabrániť, aby nás prepadol. Dôležité je strachu nepodľahnúť a nedopustiť sa nesprávneho konania, ktorého je strach spúšťačom. Tak to bolo aj v našom prípade. Strach dohnal učeníkov k tomu, že začali Učiteľovi vytýkať jeho nedbanlivosť. Kým druhým ľuďom sa plne venoval, vyučoval, uzdravoval, tak na svojich najbližších akosi zabudol, a to práve v kritickej situácii, keď im išlo o život. Výčitky učeníkov boli ľudsky pochopiteľné, ak by bol ich adresátom síce Majster, ale človek. Boli však nemiestne, ak boli adresované tomu, kto mal životy všetkých učeníkov vo svojich rukách, ako Boží Syn a súčasne ich priateľ. Problémom učeníkov bol nedostatok viery a dôvery vo svojho Učiteľa a nebeského Otca. Na obranu učení-

G. Doré: Ježíš utiňuje búрку



kov je možné pripomenúť, že oni ešte nevedeli, že ich Učiteľ sa pripravuje za nich položiť svoj život. Po napomenutí učeníkov za ich vystrašenosť, nenabrali smelosť a sebadôveru, ako by sme čakali, ale zmocnil sa ich nový, veľký strach. Za tento druhý strach si však už nevyslúžili napomenutie. Nie je to zvláštne?

Ako je to s tým strachom ?

Ak má mládenec strach vyliezť na stožiar vysokého napätia, hoci ho kamaráti k tomu ponúkajú, tak je to strach s pozitívnym účinkom. Ak nás však strach vedie ku klamstvu, je to zlé. Navyiac sa nám v Božom slove strieda slovo strach a bázeň a obe slová sa významovo čiastočne prekrývajú. Žalm 111 a kniha Prísloví (9, 10) nás zhodne poučujú, že bázeň pred Hospodínom je začiatkom múdrosti. Dôležité teda je, čo je príčinou strachu a ako sa so strachom vysporiadame.

Strach zo stvorených vecí a človeka, ktorý je tiež len Božím stvorením treba premáhať vierou v Stvoriteľa a Ježiša Krista. Bázeň pred Stvoriteľom je začiatkom a súčasťou múdrosti. Toto sa učili učenici v nočnej škole na lodi a je to poučením aj pre nás.

Na vyučovanie na lodi však nadväzovali ďalšie lekcie. V jednej z nich Pán Ježiš vyučoval a súčasne skúšal apoštola Petra z lekcie lásky po svojom vzkriesení po zázračnom rybolove.

Ak je viera podmienkou prekonávania strachu, tak k dokonalosti víťazstva nad strachom vedie láska. Apoštol Ján to vyjadril takto:

Láska medzi nami dosiahla dokonalosť v tom, že máme dôveru v deň súdu. Ved' aký je on, takí sme aj my na tomto svete. V láske niet strachu, ale dokonalá láska vyháňa strach, lebo: kto má strach, bojí sa trestu, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. (1Jn 4, 17-18 SEB) ■

ZBOROVÁ DISCIPLÍNA

JÁN HENŽEL

Máme žiť svoje kresťanstvo sami, alebo máme povinnosti aj voči iným? Je našou povinnosťou povzbudzovať iných len pozitívne, alebo poukázať aj na ich chyby, odklon od Písma alebo konkrétne hriechy? Zborové spoločenstvo nás pobáda k poslušnosti a volá späť z hriechu. Zdravý cirkevný zbor musí byť miestom, kde sú začiatočníci vo viere láskavo vzdelávaní a kde sú neposlušní citlivo karhaní.

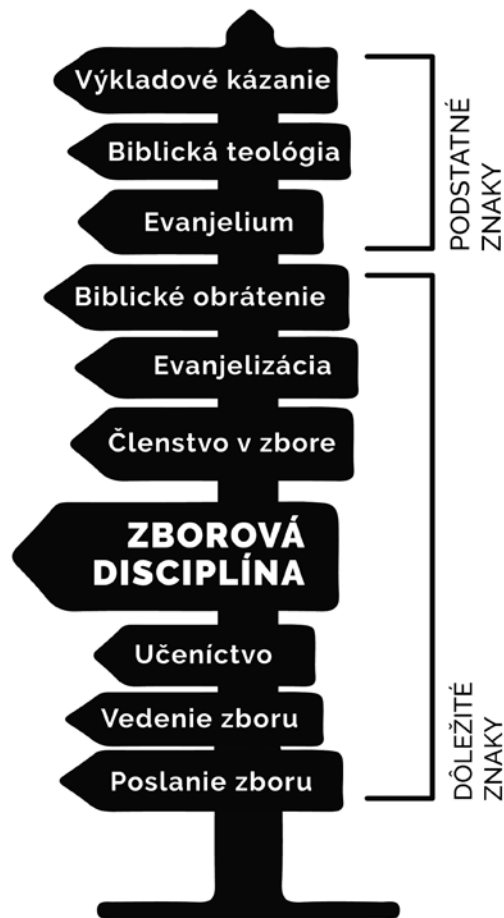
Martin Luther považoval cirkevnú disciplínu za jeden zo siedmich znakov pravej cirkvi. Albert Mohler, prezident jedného z najväčších teologických seminárov v Spojených štátoch, sa domnieva, že pokles cirkevnej disciplíny je asi najviditeľnejším zlyhaním súčasnej cirkvi. Cirkev sa v súčasnosti často považuje za spoločenstvo autonómnych členov s minimálnou morálnou zodpovednosťou voči Bohu a ešte s menšou zodpovednosťou voči iným. Preto som sa aj ja odvážil zaradiť zborovú disciplínu medzi dôležité znaky zdravého zboru.

Je každá disciplína negatívna?

Nikto z nás nie je dokončený, dokonalejší výrobok či projekt. Cirkevná disciplína je často pozitívna. Tradične sa jej hovorilo „formatívna.“ Je to ako kôlík, ktorý pomáha stromčeku rásť rovno, alebo ako strojček, ktorý usmerňuje správny rast zubov.

Keď sa chceme vyhnúť disciplíne, veľmi často pripomíname Ježišove slová: *Nesúďte, aby ste neboli súdení* (Mt 7, 1). Lenže v tom istom evanjeliu nás jasne vyzýva karhať iných za hriech, a keď treba, tak aj verejne (Mt 18,15–17). John Dagg dokonca píše, že ak sa zo zboru vytratí disciplína, tak z neho odíde aj Kristus.

ZNAKY ZDRAVÉHO ZBORU



Čo je zborová disciplína?

Zborová disciplína by sa mala najprv prejavovať v tom, ako prijímame nových členov. Keď Pavol rieši ťažkú situáciu v Korinte (1Kor 5), jasne rozlišuje medzi zborom a svetom. Hoci zbor nie je plný dokonalých ľudí a na druhej strane svet nie je plný vyhlásených hriešnikov, predpokladáme, že zbor je odlišný od sveta? Keď staršovia prijímajú nových členov, malo by skúmať aj to, či svoje vyznanie prejavujú aj svojím spôsobom života. Inak neberieme vážne svoj záväzok voči nim, ani ich záväzok voči nám. Keby sme boli pozornejší pri tom, ako prijímame nových členov, tak by sme nemuseli neskôr toľko používať korektívnu disciplínu.

Čo hovorí Biblia o zborovej disciplíne?

Texty ako Heb 12,1–14, Mt 18,15–17, 1Kor 5,1–11, G 6, 1, 2Tes 3, 6–15, 1Tim 1, 20; 5, 19–20, Tit 3, 9–11 ukazujú, že Bohu záleží na našom porozumení pravde, ale aj na tom, ako túto pravdu žijeme. Zvlášť mu záleží na tom, ako žijeme spolu ako kresťania. Vyjadruje to mimoriadne ostrým jazykom. Zborová disciplína teda nie je niečím, čo by cirkev mohla či mala robiť. Je to jej povinnosť.

Ako konať zborovú disciplínu?

„Zneužívanie zborovej disciplíny je zavrnutiahodné a deštruktívne, ale nie menej to platí o vzdaní sa disciplíny... Dnes sme sa zborovej disciplíny takmer úplne vzdali. Je najvyšší čas obnoviť jej dôležitú funkciu v zborovom živote“ (H. E. Dana). Naším slobodným cirkvám pôvodne nešlo iba o to, aby boli hospodársky samostatné od štátu, ale na-

jmä o to, aby mohli slobodne vykonávať zborovú disciplínu bez zasahovania štátnych úradov. Pred občianskou vojnou v USA baptisti exkomunikovali ročne takmer 2% svojich členov. Ich zbory však napriek tomu rástli 2x rýchlejšie ako populácia krajiny. Súčasnú vedenie Apoštolskej cirkvi v rómskom zbore v Sabinove sa usiluje dôsledne uplatňovať zborovú disciplínu a výsledkom je rýchly rast zboru, ale aj fakt, že v Sabinove je iba 2% nezamestnanosť medzi rómskymi, ale až 8% nezamestnanosť medzi bielymi obyvateľmi.

Ježišovi záleží na tom, aby náš život zodpovedal našim slovám. Ak to tak nie je, tak tým poškodujeme evanjelizačné dielo a spochybňujeme odlišnosť cirkvi od sveta. Zborová disciplína by nemala byť nikdy pomstou. Nemali by sme ju konať s hnevom, ale s láskou voči previnilcovi aj voči zboru a v konečnom dôsledku voči samému Bohu. Hlavným zámerom zborovej disciplíny je zmierenie a obnova. Korektívnou disciplínou by sme nemali predbiehať posledný Boží súd. Ten presahuje našu kompetenciu.

Prečo konať zborovú disciplínu

pre dobro kázneného človeka
pre výstrahu ostatných pred hriechom
pre zdravie celého zboru
pre spoločné svedectvo zboru
pre Božiu slávu, keď odzrkadľujeme jeho charakter
Byť členom zboru by malo niečo znamenať; nie pre naše meno, ale pre Božie meno. Služba dohliadania na zborový poriadok je nutným dôsledkom vyznávania evanjelia. Preto je biblická zborová disciplína znakom zdravého zboru. ■

Poznámka:

Viac si o tomto môžete prečítať v knihe: Mark Dever; Zdravá cirkev. Bratislava: Porta libri, 2018, s. 68–71.

K NIEKTORÝM ASPEKTOM HRIECHU

PAVOL BOMBA

Kazateľ Cirkvi bratskej v Kalinove.



Aféry v životoch veriacich už nepredstavujú taký boom, ako pred pár rokmi. Možno sme si na ne aj zvykli. Napriek tomu stále poštekli, zabrnkajú na struny škodoradosti. Keby neexistovali, najmä tie sexuálne a partnerské, viacerí by boli ochudobnení a, s trochu nadsadenia povedané – niektorí by takmer zabudli, že existuje hriech. To, že pravidelne, s novým zaniete-

ním, uchopením, s novými, niekedy výstrednými pastorálnymi pohľadmi a návrhmi prichádzajú problémy z daného okruhu na pretras, vyvoláva otázku, či fenoménu hriech je v cirkvi venovaná primeraná a kvalifikovaná pozornosť.

Utváranie postoja k hriechu

Povestné konštatovanie, že hriech je najväčším problémom človeka a sveta, nestráca nikdy na svojej pravdivosti. Pre utváranie kresťanovho postoja k hriechu má však význam to, akou cestou prichádza do jeho vedomia. Spôsoby, ktorými hriech ako problém zaznamenávame, výrazne podmieňujú to, ako ho prežívame a pristupujeme k nemu. V normálnych prípadoch postoj k hriechu nikdy nevzniká len na tom, že ho odhalíme a spoznáme. Pokiaľ sa neutvára v hlbších štruktúrach, stáva sa iba návykovou myšlienkovou prímesou, upokojujúcou dotýčaného, že to stačí.

Vo vnímaní osobných hriechov a osobnej hriešnosti existujú ustálené nástrahy, o ktorých by sme mali vedieť a ktoré by sme mali mať pod kontrolou. Spomeniem iba jednu za všetky: sklon objektivizovať hriech a hriešnosť s cieľom úniku. Kresťanovo vedomie o osobnej hriešnosti totiž v sebe zahŕňa nielen poznanie krutej pravdy o sebe, ale tiež isté uvoľnenie tlaku tejto pravdy v poznaní, že „všetci hrešíme“. Potom prednosť v živote dostáva príjemnejšia, menej zaťažujúca myšlienka, „som hriešnik medzi mnohými“ namiesto zhrozenia sa nad vlastným hriechom, bolesťou zo zarmucovania Boha a prežívania vy-silujúceho zápasu s hriechom.

Tento príklad uvádzam preto, aby som poukázal na nebezpečenstvo uplatňovania psychickej adaptácie v postoji k hriechu, fungujúcej tak, že nepríjemné, pre formovanie jedinca však nevyhnutné, podnety a javy hriechu, človek nespracováva myslou Ducha, ale adaptačným mechanizmom. Laicky a veľmi stručne opísaný priebeh je nasledovný: Dotýčný vie, že hriech je vážna vec, že Boh vyžaduje k nemu zodpovedný prístup. Lenže vo svojom živote neprežíva skľučujúcu ťarchu osobného hrešenia a bezradnosť postavenia v ňom (pokiaľ nejde o „výnimočný“, „ťažký“ hriech), preto si autosugestívne navodzuje pocit samozrejmej hriešnosti, aby uľahčil svedomiu, že s hriechom vlastne nemá až tak veľký problém.

Permanencia a recidíva hriechu

K osobitným problémom v živote viery a pastorálnej praxi patrí opakovanie hriechu. Ako si vysvetliť Božie výzvy neopakovať hriech v hľadisku záväznosti a na pozadí faktu, že niet človeka, ktorý by ne-

hřešil (1 Kr 8, 46; Ž 14, 3; R 3, 10–12; Jk 3, 2)? Asi nikto nepochybuje o naivnosti poradcu, ktorý by po pomoci očakával od svojho klienta ubezpečenie, že už v budúcnosti nezhreší. Rovnako naivný by bol klient, ktorý by to predpokladal. Myslím si, že v tejto konfrontácii nejde o Bohom nezvládnuteľný konflikt medzi jeho túžbou, aby človek nehřešil a opačnou realitou, ale skôr o potrebu správneho prístupu k recidíve hriechu, presnejšie povedané, k jej dvom stránkam:

- 1) k recidíve toho istého hriechu
- 2) k recidíve hriechu ako takého.

Opakovanie toho istého hriechu sa chápe ako pravidelné a časté hrešenie v rovnakej veci, väčšinou spojené so závislosťou. Za opakovanie hriechu ako takého sa považuje hrešenie, pri ktorom sa rôzne hriechy opakujú v nepravidelných intervaloch. Stav zotročenia opakovaným hriechom je vážny, rovnako závažným je návrat k špecifickému hriechu po Božom pozdvihnutí človeka, pred ktorým varuje Ježiš (Jn 5, 14; 8, 11). V evanjelikálnom prostredí je však človek hrešiaci tým istým hriechom spravidla vnímaný ako hriešnejší, než jedinec, hrešiaci rôznymi hriechmi, síce tiež opakovanými, ale vo svojej nepravidelnosti navonok menej vypuklými. Tým sa problematizuje celkové učenie o hriechu a narúša sa biblicko-antropologický pohľad na človeka. Obraz „už nehrešiaceho“ človeka totiž nemožno fixovať žiadnou predstavou konkrétneho nehrešenia, pretože človek bez ohľadu na to, ktorý hriech po odpustení zanechá, naďalej zostáva hriešnym a konkrétne hrešiacim.

Z toho vyplýva neprijateľnosť takej koncepcie, podľa ktorej jedinec, opakovane hrešiaci rovnakým hriechom, je považovaný za výstražný príklad hriešnika, oproti človekovi „štandardne“ hrešiacemu rôznymi, nepravidelne zastúpenými hriechmi, pre ktoré nevyniká ako ukázkový hriešnik. Koncepcia dosahuje vrchol v tom, keď hriešnika prvého typu zaradíme do kategórie učebnicového príkladu, aby tak kontrastoval s druhým typom, pôsobiacim upokojujúco svojím všeobecne akceptovateľným hrešením. V skutočnosti je hriešnik prvého typu „závažnejším“ prípadom iba z hľadiska potreby pomoci, nie z hľadiska svojho postavenia pred Bohom. Mnohé z Biblie i bežného života dosvedčujú, že práve takýmto ľuďom Boh zvláštnym spôsobom prejavuje svoju náklonnosť, čo pastori často nechcú vidieť a čo nesú s nevôľou.

Prázdne miesto v pastorácii

Priestupky zo sexuálnej a partnerskej sféry sa vo všeobecnosti najmenej dostávajú na pôdu pastorálneho riešenia. Prázdne miesto, ktoré tým vzniká v disciplínach Pastorácia a Duchovné poradenstvo,

sa zaplňa teóriou s potenciálnymi, viac-menej umeľými pastorálnymi predmetmi z danej oblasti. A to je chyba, ktorú často prehliadame. Má to však svoju príčinu.

Keď zoberieme do úvahy napr. partnerské katastrofy v prostredí cirkvi, tak výrazný podiel na ich nízkom pastorálnom podchytení má to, že pre problémy spolužitia muža a ženy sa v spoločenstve veriacich stráca pochopenie. Má ho obvykle len ten, kto sám nimi prešiel alebo prechádza, pričom zdieľať ich sa odváži len v súkromí, ak vôbec. Ostatní vidia len výsledný hriech v monštruóznom zobrazení. Je zarážajúce, že v cirkvi sa kresťanovi osobné zápasy v určitých oblastiach spúne upierajú, hoci vnútorne nimi mnohí prechádzajú – len akosi bez priznania. A tak po čase človek zistí, že keď hriech nezvládne, neoplatí sa o tom nikomu zverovať, pretože šanca reálnej pomoci je výrazne menšia, ako možnosť, že so svojím chúlостivým problémom sa stane obeťou senzácie a postihu.

Neschopnosť empatie a absenciu osobných skúsenosti s konkrétnymi problémami na strane poradcu považujem za kardinálne faktory. Zabúda sa na to, že hriešnik potrebuje okrem pokánia, vyznania a zanechania hriechu aj „mať človeka“, ktorý by ho v duševne zafažujúcich sprievodných stavoch chápal. Mimochodom, dané ťažkosti nie vždy znáša v priamej väzbe na hriech, ale neraz ako súčasť iných problémov, ktoré sa k hriechu pripletú. Ak k takémuto chápanému vnímaniu hriešnika dáva osobný príklad Ježiš, nemali by sa pred ním zdráhať pastori.

Neschopnosť pravej empatie, t. j. hlbokého súznenia s klientom zo strany poradcu, najčastejšie súvisí s osobnou neskúsenosťou. Je evidentné, že hriešnika nemôže efektívne viesť a vyučovať o hriechu ten, kto sám neprežíva priame

a deptajúce skúsenosti s ním, kto nepoznáva jeho rýdzu pachuť, vlastnosti a účinky, ale iba jeho „inštatnú“ chuť z akéhosi vákuového kresťanského života, z rozprávania, z literatúry, z farskej kancelárie. Pokiaľ ide o hriechy zo vzťahovo-partnerskej oblasti a o okruh ich osobitých náležitostí, pastor väčšinou býva presne v tej pozícii, o ktorej klient dobre vie, a preto vie aj to, že pravá empatia je to posledné, čo od neho môže očakávať. Tým nechcem povedať, že pastor má mať nevyhnutne skúsenosť s konkrétnym hriechom klienta, aby ho mohol lepšie pochopiť. Len pripomínam, aký neblahý dosah môže mať nedostatok skúseností pastorov a duchovných poradcov s istými ľudskými problémami a s tým súvisiacimi hriechmi. Za takýchto podmienok sa len zosilňuje to, čo, zdá sa, niektorým morbidne vyhovuje: dusná atmosféra prípadu, pocit prevahy nad hriešnikom a fluidum obludnosti jeho zlyhania. ■

Je zarážajúce,
že v cirkvi
sa kresťanovi
osobné zápasy
v určitých oblastiach
upierajú.

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s **VLADIMÍROU VRAJOVOU**.



DRAMATICKÁ JESEŇ V NEPÁLE

PETR KURUC (Misionár v Nepále.)

Komplikácie v domove

V priebehu mája a júna tohto roku sme sa snažili nájsť sponzorov na podporu detí v detskom domove. Nakoniec sa nám podarilo nájsť troch sponzorov. Do domova mali prísť dve deti, lebo tretie sa nám nájsť v tom čase nepodarilo. Nakoniec nám však úradníci, zodpovední za rozhodovanie, ktoré deti môžeme prijať do domova, dali vedieť, že môže prísť len jedno. Len Kabita je totiž sirota. Z rozhodnutia úradníkov môžu nové deti prísť do nášho domova až začiatkom nového školského roku, teda približne budúci jún. Je to veľmi smutné, ako Nepálska vláda rozhoduje o deťoch, ktoré by potrebovali starostlivosť. Odôvodňujú to tým, že sa snažia bojovať proti predaju detí do zahraničia domovmi a ich zneužívaniu za účelom zbierania finančnej podpory v zahraničí. Čo je super, ale ich kroky majú skôr negatívne dopady ako pozitívne a miestnym politikom na deťoch nanešťastie až tak nezáleží. Tak to vnímame v rámci našich skúseností.

Štipendiá a školné

Zvyšným dvom deťom sme sa rozhodli poskytnúť aspoň štipendium na štúdium, aby sme im pomohli chodiť pravidelne do školy. Prvé dievčatko má 5 rokov, jej otec je v Malajzii a neplánuje sa vrátiť a, podľa našich informácií, je tam načierno a ani nemá možnosť sa vrátiť. Jej mama si našla niekoho iného a svoju dcéru nevidela od narodenia a nejaví o ňu záujem. Žije u starých rodičov, ktorí sú kresťania a rozhodli sa o ňu postarať. Druhé dievča má rodičov kresťanov, ale z dôvodu finančnej situácie si nemohli dovoliť dcéru posilať do školy.

Podporujeme ich oficiálne cez neziskovú organizáciu, pod ktorou je registrovaný aj detský domov. Už niekoľko mesiacov máme v pláne vypracovať katalóg detí, ktoré nemôžu chodiť do školy, lebo čakajú na štipendiá. Našli sme 28 vhodných, ale stále čakáme na podklady zo školy, ktorú podporujeme a aj z detského domova. Dúfame, že nám ich čoskoro pošlú, aby sme na tom mohli začať pracovať. Nepálci sú super,

ale ich pracovná morálka je často žalostná. Momentálne sme uhradili školné za 15 detí v provincii Sindupalchowk, ktoré podporujeme. Uhradená suma bola 85 000 NPR, čo je podľa aktuálneho kurzu asi 653,80 Eur. Ďakujeme všetkým darcom!

Väzenie za adopciu?

Keď sme asi pred rokom a pol brali k nám do starostlivosti Sabitu a Korunu, dostali sme z miestneho „obecného úradu“ papiere o tom, že sa o ne budeme starať. Dôvodom bola extrémna chudoba ich rodičov. Čo je pravda, ich rodiny zápasia s dlhmi, žijú zo dňa na deň a ich súrodenci nechodia do školy. Vtedy išlo o platné dokumenty. Postupne sa však veci zmenili, ako sa tu deje dosť často. Dané dokumenty teraz neplatia a pre nás už viac neexistuje možnosť, ako by sme mohli dostať Korunu a Sabitu do oficiálnej opatery. Nejaký čas sme sa rozhodovali čo robiť, nakoľko nám kvôli starostlivosti o ne začalo hroziť väzenie.

S ich rodičmi sme sa dohodli, že ak by nás chceli zatvoriť, tak za nás budú bojovať a dosvedčia všetko. V takýchto prípadoch sa však v Nepále rozhoduje najmä podľa toho, čo povedia deti. A tak dúfame, že nás Koruna a Sabita majú naozaj radi tak ako my ich. Takže sme sa rozhodli o ne starať. Nedokázali by sme ich poslať do nejstej situácie po tom, ako sú s nami rok a pol. Božiu milosť vidíme v tom, ako dievčatám v škole hovoria učitelia, že majú obrovské šťastie, že sa o ne staráme a mali by si to vážiť. Že keď prídu, vyzerali úboho a dnes sú pekné dievčatá. Za to sme radi, lebo hlavne zo školy by mohlo hroziť nebezpečenstvo, že nás udajú. Vyzerá to tak, že nad tým nikto ani nepremýšľa.

Väzenie za kázanie?

Vláda sa ešte nerozhodla zatvárať kostoly a zhromaždenia. Podľa nás k tomu ani nedôjde, lebo v Nepále je na to už dosť veľký počet kresťanov. Samozrejme, môžeme sa myliť. Situácia je však taká, že ak kážeme evanjelium a v miestnosti by bol Hinduista,

ktorému sa to nepáči, tak nás môže ísť udať. A ak by to dosvedčil na súde, tak nám reálne hrozí väzenie. Teda mne skôr deportácia, ale Nepáľčanom väzenie. Bežne na to nemyslíme, naučili sme sa s tým žiť. Snažíme sa byť opatrní a zvyšok je na Božej milosti a ochrane.

Pokus o zadržanie vedúceho detského domova

Tulsi Dhakal je predstavený detského domova, ktorého určila rada zodpovedná v našom zbere za sociálnu prácu. Ide o veľmi milého päťdesiatnika, ktorý sa rozhodol venovať všetok svoj denný čas deťom v našom domove bez akéhokoľvek nároku na plat. Rozhodol sa tak po tom, ako pred pár rokmi s manželkou stratili svoju najmladšiu dcéru. Je v domove od jeho začiatkov. Pred pár týždňami prišla do domova počas dňa miestna polícia, ktorá tu bola už niekoľkokrát. Deti boli v tom čase našťastie v škole. Policajti nechceli nič skontrolovať, ale prišli priamo s tým, že chcú zatknúť Tulsiho, o ktorom vedia, že je vedúci domova. Typicky nepáľskym spôsobom, bez udania dôvodu a s krikom mu opakovali, že musí ísť s nimi a do väzenia.

Tulsi sa bránil a opakoval, že on nerobí nič zlé a žiadal, aby mu povedali dôvod, prečo má ísť do väzenia. Pýtal sa ich, čo oni robia pre Nepál a pre deti, lebo on sa snaží pomáhať, a za to ho chcú uväzniť? Nakoniec súhlasil, že pôjde, ale starostlivosť o deti v domove je na nich a oni sa o ne musia postarať. O pár minút na to policajti odišli, Tulsi ostal na svojom mieste a policajti sa už nevrátili. Sme veľmi radi, že to dopadlo takto.

Operácia očí

Tento rok som nemal v pláne cestovať nikam, len raz do Colorada a Indie. Nakoniec som musel byť na Slovensku už tretíkrát, a to kvôli operácii pravého oka. Doktor mi spravil crosslink, teda narezal rohovku a dal do oka pod rohovku špeciálny kus plastu. Pooperačné testy boli dobré a rohovka v lepšom stave. Jediným problémom je, že pred operáciou som už videl dosť zle a po operácii to bolo ešte omnoho horšie. V súčasnosti stále vidím horšie, ale zdá sa mi, že sa zrak pomaly zlepšuje. Zrak by sa mohol dostať do predoperačného štádia do troch mesiacov po operácii a celková regenerácia rohovky a jej „opravenie“ môže trvať až 12 mesiacov. Nie je však jasné, či a kedy budem vidieť lepšie. Už chápem, prečo sa keratokonus operuje s trojmesačnou pauzou, ak sa musia operovať obe oči. Asi by som inak skutočne nič nevidel. V polovici novembra letím na Slovensko znovu, kvôli operácii ľavého oka. Ak teda bude na tom pravé oko lepšie. V podstate idem na kontrolu a v závislosti na stave pravého oka mi v ten istý deň zoperujú aj ľavé oko. Potom budem musieť letieť asi znovu na ďalšiu kontrolu o tri mesiace od operácie.

Momentálne nemôžem jazdiť na motorke, nakoľko sa musím vyhýbať prachu. Vždy, keď prídem domov z Káthmandu, vidím na druhý deň horšie, ale potom sa to zasa poopraví. Je to veľmi stresujúce, no ďakujem za modlitby aj finančnú podporu v tejto situácii.

Modlitebné podnety

Prosím, modlite sa za našu ochranu. Hoci nato nemyslíme, hrozí nám väzenie. Veríme však, že nás Boh ochraňuje a počuje aj vaše modlitby. Prosím, modlite sa za ochranu detského domova.

Prosím, myslite na moje oči, na stres, ktorý mi situácia spôsobuje a modlite sa za zlepšenie. Naozaj by sme veľmi radi dostali do školy ďalšie deti, ktorým roky utekajú. Prosím, modlite sa, aby sa Pán priznal k našej práci a viac ľudí sa rozhodlo takto podporovať deti. Veľmi ďakujeme za váš záujem o naše životy a našu službu! ■

wycliffe

OD DIEŤAŤA ULICE K BOŽIEMU SLUŽOBNÍKOVI



Zoltán – foto: Heather Pubols

Život Zoltána sa zmenil, keď mu jeho nevlastná matka darovala Bibliu. Dozvedel sa z nej, že Boh ho miloval tak veľmi, že bol ochotný pre neho zomrieť. Táto pravda dala Zoltánovmu životu zmysel. Zanechal svoj život na ulici a začal sa pripravovať na pastoračnú službu. Aj keď Zoltán nevedel ako a kde bude slúžiť Bohu, Boh to vedel. Zatiaľ, čo sa Zoltán pripravoval na svoju službu, prekladateľský tím začal prekladať Bibliu do Rómskych jazykov. Modlili sa za to, aby im Boh poslal do cesty niekoho, kto by ovládal Maďarčinu a Rumunčinu a kto by mohol učiť Rómov, ako používať preložené písma. Ako Zoltán vyrastal, naučil sa hovoriť obidvoma jazykmi. On bol odpoveďou na ich modlitby. Zoltán teraz vedie detské kluby a slúži praktickými spôsobmi v Rómskych komunitách za účelom budovania pevných vzťahov. „Takže, keď sa dostanem k duchovnej rovine..., ľudia mi prejavia dôveru a zdieľajú svoj život so mnou, pretože majú so mnou už predchádzajúcu pozitívnu skúsenosť v bežnom živote.“ ■



VDĚK JE....

JIŘÍ DOHNAL (Kazatel-misionár v Rovinji, Chorvátsko)

Začátkem října jsme ve sboru oslavili Den díkůvzdání. Děláme to každý rok. Lidé přinesou plody země, někteří je koupí, jiní, jako třeba my Dohnalovi, je natrháme na naší zahrádce, která díky zdejšímu podnebí rodí takřka do prosince. Sestry pak ještě před shromážděním naaranžují tyto plody země na stůl, aby vše vypadalo krásně.

Týden předtím na bohoslužbách ohlásím, aby si lidé celý týden připomínali, co Bůh za poslední rok udělal v jejich životech, či v životech jejich blízkých a za co by chtěli na Den díkůvzdání veřejně poděkovat Pánu. Takto to praktikujeme už několik let. Všiml jsem si, že na tuto bohoslužbu většina členů sboru přijde s trochu jiným výrazem ve tváři. Jsou usměvavější, rozzářenější a svobodnější ve svých projevech. Samozřejmě jen ti, co uposlechli mou výzvu a celý týden vzpomínali na věci, které v jejich životech udělal Pán, a celý ten týden byli naloženi v marinádě vděku.

Vědci poměrně nedávno zjistili, že mozek člověka, který je vnitřně orientován na pozitivní věci a je za ně vděčný vylučuje mnohem více serotoninu – hormonu zabraňujícímu depresi, a endorfinu – hormonu štěstí. Je úžasné, že člověk může vděkem a děkováním způsobit vylučování těchto dvou hormonů, které jsou nezbytné pro naše zdraví a které

můžou člověka, již postiženého depresí, uzdravit. Můžeme udělat závěr, že vděčnost je nezbytná pro naše zdraví. Vděčný člověk nemůže být depresivní. Vděčnost je boží antidepressiv. Vědci souvislost mezi vděčností a vylučováním serotoninu a endorfinu objevili teprve nedávno, ale Bůh o tom ví odvědycky a proto nám naordinoval povinnou vděčnost:

Vždycky se radujte. Neustále se modlete. Ve všem vzdávejte díky, neboť toto je pro vás Boží vůle v Kristu Ježíši. (1Tes 5, 16–18)

Bylo by však chybou, pokud bychom chtěli být vděční kvůli našemu zdraví, abychom byli například uzdraveni z deprese. Jsme-li my a naše zdraví tím důvodem proč chceme být vděční, pak to nebude nefungovat a vlastně ani nebudeme schopni skutečné vděčnosti. Vděčnost je, naopak, způsob, jak od sebe sama odhlédnout a pozvednout oči k Tomu, který nás zahrnuje svým milosrdenstvím a dobrotou. Vděčnost je pro vztah s Bohem a v posledku i s lidmi naprosto klíčová. Udržuje naše srdce ve stavu, kdy jsme si vědomi milosti, která nám byla a je neustále prokazována, ať už ze strany Boha, nebo lidí. Vděčnost je důkazem, že jsme si toho vědomi a že si toho vážíme. Když jsme v tomto stavu, je na nás radost pohledět. ■

28. září jsme na celostátní pastorálce EPC oznámili, že **Goran Roksandić** bude v listopadu pověřen vedením sboru na zkušební dobu jednoho roku a že já se budu víc angažovat ve službě pastorům na Istrii a taky vyhořelým pastorům a služebníkům z HR a z ČR. (Jiří Dohnal)



PREDSVADOBNÉ NOVINKY Z JUŽNEJ AFRIKY

LENKA SLOBODOVÁ (Juhoafrická republika)

Za posledné tri mesiace som vďaka Bohu bola na troch kontinentoch, v piatich štátoch (z toho v troch štátoch v USA) za účelom navštíviť podporovateľov, obnovy víz a stretnutí s rodinou. Vyslovene z Božej milosti som väčšinu leteniek nehradila z vlastného vrecka (inak by som toho veľa nenalietala). Na žiadnom z týchto miest som nebola dlhšie ako týždeň, no napriek šialenému tempu som ani raz neochorela!

Som nekonečne vďačná za to, že Boh konal v mojej rodine a s nadšením vidím, ako pracuje najmä v živote mojej sestry a mojej mamy, ktorá dokonca asi po desiatich rokoch so mnou šla do zhromaždenia!!! Za to, že som mohla byť súčasťou dvoch svadieb a po troch rokoch vidieť aj môjho brata a jeho rodinu.

Oh - a aby som nezabudla... som zasnúbená!!!

Pán Boh sa naozaj prekonal (môže sa Boh prekonať?), keď priviedol do môjho života Jasona. Jason je nielen láskavý, hľadá Boha celým srdcom a zapá-

lený pre prácu s mládežou, no taktiež má zmysel pre humor ako ja, rád cestuje, študoval grafický dizajn a je športovo založený. Teraz pracuje ako kazať pre mládež a učí výtvarnú výchovu a náboženstvo na základnej a strednej škole tu v Pretórii.

Čo sa týka modlitebných námetov, vyzerá to nasledovne:

Modlite sa s nami za celý plán tejto udalosti, bez stresu a problémov s rodinou, keďže buď jeho rodina a naši priatelia si nebudú môcť dovoliť prísť na Slovensko, alebo moja rodina (a viacerí moji priatelia) zostanú za veľkou mládkou.

Za duchovný progres mojej rodiny. Som nadšená a vďačná za všetky konverzácie, ktoré sme mohli mať a aj za to, ako s otvorenou náručou prijali aj Jasona do rodiny.

Za financie. Keďže sme obaja „švorc“, tak to bude rozhodne spoločná záležitosť viacerých ľudí, ktorí by namiesto svadobného daru radšej napiekli koláč alebo rozložili stoličky. ■



Za redakciu Dialógu Lenke a Jasonovi gratulujeme, prajeme im pokojné prípravy na svadbu a najmä požehnané manželstvo.



HRANICE A MÚRY

Pri hľadaní trasy na google maps som si všimol zaujímavú vec. Z čím väčšej vzdialenosti sa pozerám na satelitný snímok našej krajiny, či skôr sveta, tým sa hranice medzi lesom a lúkou, medzi pevninou a morom zdajú jasnejšie. Čím som bližšie, vidím, že sa nedá tenkou čiarou určiť, kde jedno začína a druhé končí. Pokúsiť sa na prechádzke po okraji lesa ceruzkou zakresliť skutočný koniec lesa či začiatok lúky je nemožné, pričom jemné presahy oproti geometrickému plánu hubárom ani srnkám nevadia. Vyrastal som v krajine obohnanej múrom, ktorý nás nechránil, ale ktorý nám bránil. Pri búraní tohto múru po 89. sme sa tešili na voňavejší práci prášok, modernejšie rifle a bezbariérovú cestu do Juhošky k moru. Po prvých slobodných nájazdoch Slovákov do pohraničných Rakúskych obcí sa v Heinburgu, v parčíku na stromoch, objavili biele cedulky so slovenským nápisom:

„Prosíme, nemočte na verejnosti“.

Naša zaužívaná sloboda v neslobode bola neslobodou pre slobodných.

Vtedy nikomu nenapadlo, že raz cez tú istú hranicu môže k nám prísť niekto, kto je na tom oveľa horšie. Dnes chceme stavať múry aby, zrejme, ešte chudobnejší neprišli so svojimi móresmi až k nám. Múry rozdeľujú, zatiaľ čo hranice vytvárajú rešpekt. More a pevnina, rieka a breh to sú obrazy, ktoré najlepšie vyjadrujú vzťah medzi prístahovalcom

a domácim, teenagerom a dospelým, medzi zamestnancom a zamestnávateľom.

Pevnina – pobrežie drží obrovskú masu morskej vody a určuje, kam až môže voda zájsť, pričom je dostatok miesta na toleranciu.

Rieka tečie v rôznom období, s rôznou dravosťou a breh jej udáva smer.

Ak voda prekončí hranice, nastáva skazonosné pustošenie a už nie je ani breh, čo dáva istotu súši, už nie je ani rieka, ktorá prináša život a nové myšlienky.

Prehradiť a zastaviť rieku múrom, lebo ju tu nechceme, nie je rozumné riešenie. Vypomstí sa.

Naopak, spevnenie brehov, hoci aj múrom, je dôležité pre pobrežie ako aj pre tisícročnú vodu.

Je dobré definovať hranice.

Je dobré hranice vytýčiť pružne, aby bolo možné reagovať na hraničné situácie pružne.

Dogmatický prístup zo strany domáceho voči cudzincovi, rodiča voči deťom, zamestnávateľa voči podriadeným či klientom vytvára bariéry.

Občas sa chcem vžiť do situácie toho, ktorý je za hranicou, za tou mojou, za tou našou hranicou.

Ako domáci do sveta utečencov, ako dospelý do sveta násťročných, ako zamestnanec do role zamestnávateľa a naopak.

Možno mi to pomôže lepšie porozumieť, možno mi to pomôže nenechať sa prevalcovať. ■

Knihu *Zamyslenia z trolejbusu* uviedli vo vozovni trolejbusov v Bratislave generálny riaditeľ DPMB Ing. Milan Urban a Emil Komárik (CB Cukrová) uhlíkom z trolejbusovej palice.





PRÍLEŽITOSŤ K SOLIDARITE

V čase núdze vzniká príležitosť prejavit podporu, solidaritu a silu komunity.

Žilina rekonštruuje modlitebňu a potrebuje našu pomoc.

Využime jedinečnú možnosť finančne prispieť zboru v Žiline a stať sa tak súčasťou príbehu viery komunity kresťanov na severe Slovenska.

Príspevky prosíme na účet: IBAN: SK34 7500 0000 0040 2303 3209

Staršovstvo zboru CB v Žiline ďakuje všetkým štedrým darcom, ktorí finančne projekt podporili.

Vizualizácia



CESTA ŽIVOTOM AKO „WAY OF LIFE“



MIROSLAV KOCÚR
(Teológ, publicista,
vysokoškolský pedagóg.)

V ich hneve a stupňujúcej sa nenávisti ich však skoro na celý rok zastavila vražda Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej. Tá spustila v časti slušnejšej verejnosti odhodlanie a nástočivú túžbu veci vysvetliť a vyšetriť. Vysvetlenia o tom, ako za vraždou stojí americký filantrop sa začali rúcať po postupných odhaleniach prepomenia rôznych zločineckých zoskupení. Zaujímavé sú indicie ich účasti na kriminálnej činnosti na východe ale aj západe našej krajiny. Postupne sa pred nami vynára domáca sieť nájomných vrahov. Nenávisť voči aktivitám amerického filantropa sa však už preniesla do vedomia ľudí. A živená bola klamstvami a výmyslami. Ľudia však už nepochybne ostávajú v zajatí klamstva o sprisahaní zahraničia proti Slovensku.

Fakt, že podozriví ľudia boli s vysokou pravdepodobnosťou vypátraní slovenskou políciou je akosi nezaujímavý. Postupne sa ukazuje, že peniaze nikto z nich nedostal od amerického miliardára ale od Slovákov či Slovincov. Je zrejme, že nikto zo zadržaných nepracoval ani v nejakej bratislavskej mimovládke. Všetko sa vyvíja trochu inak. Kamarát ministra vnútra a majiteľ bytu expremiéra sa priznáva pred súdom z kriminálneho konania. A jeho obchodný partner a býva-

Na ceste do práce som ráno deviateho novembra zahliadol nové fašistické veľkoplošné reklamy. Varujú predtým, že tri strany sú pripravené prijať na Slovensko stovky migrantov. Migrantov, ktorí tu už raz neboli a ani potom neprišli. Citát časti slovenskej hymny mobilizuje čitateľa tejto politickej reklamy k tomu, aby sme migrantov zastavili. Je to ďalší pokus polarizovať spoločnosť. Vymyslené nebezpečenstvo vo vymyslenom kontexte sa ukázalo už v minulosti ako nepravdivé. O Slovensko záujem migranti nemajú. No predsa toto posolstvo zmobilizovalo do úplne konkrétneho postoja hnevu a nenávisti ľudí, ktorí považujú územie od Tatier k Dunaju za svoje.

lý sused bývalého premiéra čelí vážnym obvineniam za bezpečným múrom. Ide však o vysoký múr štátnej väznice a nie jeho súkromnej vily. No my hovoríme – fašisti aj demokrati – o zlých migrantoch.

V biblických textoch čítame o tom, ako Hospodin ochraňuje cudzincov, ujíma sa sirotu a vdovy, otvára oči slepým, dvíha zdravených, miluje spravodlivých. Žalmista to hovorí o Najvyššom, o Bohu, ktorého poznali jeho súčasníci ako Boha Abraháma, Jáкова a Izáka. Je zrejme, že v súčasnom svete sa aj veriaci ľudia boja vymyslených cudzincov. Postupne sa v strachu, nenávisti, ale aj vo vlastnej márnivosti stávame ako verejnosť, obeťou obáv z vymysleného príbehu, ktorému sme uverili. Toto „poznatie“ s toxickou prímiesou lži si púšťame do mysli a srdca. Pravda a láska sú vo vnímaní verejnosti opäť raz len alternatívou voči lži a nenávisti. Fakt, že aj my sme potomkami cudzincov a prišielcov z egyptskej krajiny sa dostáva na okraj našej reflexie. Na ceste do novej krajiny je preto dobré nestratiť zo zreteľa cieľ. Vtedy si uvedomíme, že práve pre tento cieľ je našim cieľom aj cesta samotná. Preto ide o náš spôsob života či ako sa moderne hovorí, *way of life* – cestu životom. ■

KRÍŽOVKA

„Budúcnosť najviac obdaruje ten, kto dáva všetko...“ *Albert Camus*

Autor: <i>Peter Kailing</i>	Turecké mužské meno	Mužský kabát	Meno Elemíra (dom.)	Drží	POMÔCKY Isa, Ora, Ro, Uno, Purr		Patriaci Laovi	Počastovanie pri kúpe (predaji)	Autor Vinetua
Základná číslovka					TAJNIČKA	Kameňolom Zvuk prasata			
Skalka					•				
Otázka na spôsob				Prológy, predslovy Typ Fiatu	•				
Umelý jazyk			Školská látka Nedobrá		•				Domáce oslovenie Agnesy
	Údermi spracovával kov	Plavecká disciplína Modlitba (lat.)			•		Mňa 1501 (rímsky)		
Obor					•	Čarodejník Oco			
Bojový pokrik				Ponadšívaj Priasť (angl.)	•				
Popevok			Kňazi Známy ostrov v Karibiku		•			Prikrývka	Odcudzoval
		Neucelene Diel			•		Decibel (zn.) Časti roka		
	Tenisový dvorec Existujú				•	Ten (nem.) Elektrónvolt (zn.)			
Žabie embryo					•				
Ruská rieka					Vanul				

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 10/2018

Rob toľko dobra, koľko len môžeš, ALE ÚPLNE TICHŤO.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 30. 11. 2018. Nezapadnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 12/2018.



COMMUNITY
BIBLE STUDY
SLOVAK REPUBLIC

www.cbsint.cz

KOMUNITNÍ
STUDIUM
BIBLE z.s.

List Filipským

(Sprievodca lekciami)



www.cbsint.cz
info@cbsint.cz

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk, v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, písané na adresu redakcie.